

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 360 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 540 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 540 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
Istov. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredn. po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravitelstvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cencoglasov
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inozemstvo, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Program vlade

Češki listi priobčujejo poluradno poročilo o delovnem programu naše vlade. Poročilo je poslal iz Beograda dr. Jan Kopecki, kakor pravi, na podlagi informacij s kompetentnih mest. Informacije, dane Kopeckemu, se glase:

»Naše parlamentarne razmere so bile zelo nezdružive. Plemenske in verske razlike so se od strank izrabljale v strankarsko-politične namene. Vsako plodovito parlamentarno delo je postalo takorekoč nemogoče. Večkratni razpust skupščine in nove volitve so zelo zakasnilo zakonodajno delovanje. Tudi državna uprava je trpela radi vladajočega strankarstva kakor tudi radi protekcije in nepotizma. Sestava zdrave uradniške vlade se je izkazala za nemogočo. Zato se tudi ni posrečilo, v desetih letih obstoja Kraljevine SHS izenačiti zakonodajno in upravo, tako da imamo še danes v veliko škodo celokupnega gospodarskega življenja v državi šest različnih upravnih sistemov. V inozemstvu je vzbujalo to vtis pravne nesigurnosti. Nadalje je treba naglasiti, da so tiste stranke, ki so šle v opozicijo, to vedno smatrale kot posledico zatiranja svojega plemena ali svoje vere, kar je v parlamentu onemogočalo vsako kompromisno rešitev. Položaj so še poostrele hrvaške zahteve po federaciji. Večinske stranke so te zahteve odklonile. Ko kralj ni mogel doseči sporazuma, je odstranil vse, kar bi moglo motiti narodno enotnost. Njegov korak je začasen ukrep, kakršnega je zahtevalo ozdravljenje razmer. Smoter tega ukrepa ni ta, da bi se povečala kraljeva oblast, ampak je le sredstvo, ki naj ozdravi razmere.

Predvsem želi vlada z novimi postavami konsolidirati državo v smislu jugoslovanskega edinstva ter odstraniti obstoječa nesporazumljenja med posameznimi plemeni, ki prebivajo v kraljevini SHS. V bodoče naj ne bo nobene organizacije več, ki bi bila le hrvaška, ali srbska, ali slovenska, ampak morajo vse nositi splošnodržavni in jugoslovanski značaj.

Druga važna točka programa nove vlade je: očistiti državno upravo protekcionizma. Vsi uradniki, ki ne odgovarjajo stavljenim zahtevam, imajo biti odstranjeni in nadomeščeni s sposobnimi in moralno neoporečnimi osebami. Ustvari naj se nestransko in dobra državna uprava, katere funkcionarji naj bodo tudi bolj plačani. Podobni razlogi so povzročili, da je vlada odstranila stalnost sodnikov, ker mora predvsem ta stan biti očističen vseh nezanesljivih elementov. Ko bo to čiščenje izvršeno, bodo nastale zopet normalne razmere in stalnost sodnikov bo zopet uveljavljena.

Tretja programna točka je izenačenje zakonodaje, da dohitimo vse to, kar se je v teku desetih let zamudilo. Najprej je treba za izenačenje zakonodaje ustvariti pravno podlago, kakor tudi enoten okvirni zakon za zakonsko pravo, trgovsko pravo, konkurzni red, uradniško pragmatiko itd. Upamo, da bomo ta dela hitro dovršili, ker je n. pr. okvirni zakon že izdelan in le v plenumu zaradi strankarskih prepričevanj še ni bil sprejet. Dela se v hitrem tempu. Posvetovalni odbori so sestavljeni iz vseučiliških profesorjev in odličnih praktičnih juristov, ki stalno sodelujejo z uradniki. Izenačenje najvažnejših zakonov bo izvršeno v nekaj tednih, najkasneje pa v enem letu. Sedaj obstoječih šest sistemov se bo zamenilo z enim, kar bo za gospodarsko življenje velika olajšava ter bo za tu- in inozemstvo pomembno okrepitev pravne sigurnosti.

V socialnopolitični zakonodaji lahko moramo posnemati druge kulturne države, kakor n. pr. Češkoslovaško. Večino jugoslovanskega prebivalstva tvorijo mali človek. Velikih kapitalistov v ameriškem smislu nimamo. Tudi je nasprotje med delom in kapitalom pri nas manjše kot drugod. Kljub temu se za delovno ljudstvo ni storilo skoraj nič. Vlada smatra za eno svojih najvažnejših nalog v tem oziru dohiteti najvažnejše in najpotrebnejše.

Sanirati hočemo tudi državne finance in gospodarstvo. Pri primerni trgovski in tarifni politiki mora Jugoslavija izkazati že v enem letu aktivno trgovsko bilanco. Tako bo naša valuta dobila trden temelj, kar je zopet zelo važno za uvoz tujega kapitala. V deželi nimamo dovolj kapitala, radi česar nam je potreben inozemski kapital. Da tega pridobimo, mu moramo garantirati rentabilnost, absolutno pravno sigurnost, stalnost razmer in možnost, da more svoje investicije izvršiti in nadzorovati s svojimi ljudmi.

Nova vlada se bo držala svoje dosedanje mirovne politike. Notranjopolitični spori ne bodo več motili zunanje politike. Prijateljstvo, zvestoba do zaveznikov, zgraditev dobrih od-

Polno zaupanje Anglije v bodočnost Jugoslavije

Od našega stalnega londonskega dopisnika

London, 18. januarja 1929.

V tukajšnjih odločilnih političnih krogih se delo nove beograjske vlade zasleduje z največjim zanimanjem in simpatično se gleda na reforme, ki jih ima vlada v programu na upravnem in gospodarskem polju.

Dasiravno je Anglija doslej veljala kot zemlja najbolj izrazitega in popolnega parlamentarizma, kot država, ki je pravzaprav parlamentarizem ustvarila, ni razpustitev beograjske skupščine izvala one kritike in negodovanja, ki bi se sicer mogla pričakovati tukaj.

Razlogi so dvojni:

Predvsem ogromen ugled, ki ga uživa jugoslovanski kralj v vseh slojih angleškega naroda, ki še vedno ni pozabil na svojega hrabrega zaveznika v svetovni vojni;

v drugi vrsti pa splošno padanje in diskreditiranje parlamentarizma v Evropi.

Potrpežljivost in neutrudljivo delovanje kralja Aleksandra v teku desetih let, da se s parlamentom izvrši notranja konsolidacija države in da se plemenske kakor tudi stran-

karske strasti ublažijo, so dobro doumeli in cenili angleški državniki in politiki. Mnogi so se celo čudili, zakaj že preje ni prišlo do sedanje situacije.

Tekom razgovora je zelo merodajna in ugledna oseba v Londonu izjavila Vašemu dopisniku: »Ni izključeno, da tudi tukaj lepega dne pride do neke vrste diktature, ker se je tudi pri nas parlamentarizem zelo pokvaril. Samo prikladno osebo bo težko najti.«

En resnično je v zadnjem času v angleškem državnem življenju nekaj čudnih pojavov, ki kažejo na veliko in značilno spremembo, kljub temu da jih široka publika skoraj ne opazi. Tako se n. pr. na čelu angleške policije, ki je doslej vedno veljala kot čisto civilen organ državne uprave, danes nahaja general, ki ima velike vojaške zasluge. General Yord Bing, slavni angleški smagovalec pri Vinny-u na francosko-angleški fronti v svetovni vojni, je bil l. 1922. postavljen za guvernerja v Kanadi. Vrnivši se v prvi polovici lanskega leta v London, je bil kmalu nato postavljen za šefa državne policije z nalogo, da je popolnoma reorganizira in disciplinira. Minister za notranje zadeve Sir William Yoynton

Hicks je bil radi tega interpeliran. Očitati so mu, da hoče militarizacijo civilne državne uprave. Na to kritiko je on odgovoril, da vstraja pri imenovanju generala, ki je najbolj sposoben za nalogo, ki je mora izvršiti. Poleg generala Bynga je še večje število vojaških oseb v policiji in uspehi se že kažejo.

Z ozirom na take okoliščine v Angliji ni tu nihče verjel bajkam, ki jih širi oni del časopisja, ki je neprijateljsko razpoložen napram Jugoslaviji, češ, da je v Beogradu nastopil režim slepega militarizma.

Resni angleški državniki in politiki, ocenjujoč novi jugoslovanski kabinet, pripisujejo veliko važnost dejstvu, da je dr. Korošec zavzel eno najodličnejših mest v kabinetu. Veruje se, da bo on kot Slovenec, ki je v modri in državi in kralju koristno politiko umel zadovoljiti Slovence, ne da bi pri tem trpele državno in narodno edinstvo, podpiral vsake težnje vlade, da zavzame njena politika tak pravec, da bodo zadovoljni vsi kraji Jugoslavije.

S polnim zaupanjem se tukaj gleda na bodočnost najmočnejše države na Balkanu.

A. C.

Delokrog komisarjev oblastne samouprave

Beograd, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade in notranji minister general Peter Živković je izdal zakon o delu komisarjev oblastnih skupščin, ki odreja:

Čl. 1. Za izvrševanje poslov razpuščenih oblastnih skupščin in oblastnih odborov postavlja veliki župan v dotični oblasti komisarja. Komisar izvršuje vse te posle kot organ velikega župana pod njegovim nadzorstvom in po njegovih navodilih. Njegov naslov je »komisar oblastne samouprave (ljubljanske) oblasti«. Ta naslov se da tudi v uradni pečat.

Čl. 2. V komisarjevo pristojnost spadajo vsi posli, kakor so bili določeni po zakonu o oblastnih in okrajnih samoupravah v okviru bivših skupščin in oblastnih odborov. Izdajanje oblastnih uredb, pravilnikov, oblastnih proračunov in odločb, ki jih je preje po zakonu o samoupravah sprejemal oblastni odbor v sejah ali v skupščini, se vrši sedaj v skupščini pristojnih strokovnjakov in državnih referentov, katerih mnenja se zabeležijo v zapisnik.

Čl. 3. Dosedanje oblastne uredbe in pravilniki ostanejo v veljavi v kolikor niso v nasprotju z zakonom od 6. januarja 1929, ki vsebuje spremembe zakona o občinah, oblastnih samoupravah, in dokler se ne bodo izdale nove.

Čl. 4. Oblastni referenti in pa pomožno oblastno osebo izvršuje svoje posle pod nadzorstvom in po navodilih oblastnega komisarja.

Čl. 5. Število oblastnih uradnikov naj se zniža na neobhodno potrebno število. Strokovni referenti velikega županstva, v kolikor so po-

stavljani, bodo opravljali poleg svojih rednih poslov tudi oblastne posle. Oblastni strokovni referenti za isto stroko se ne bodo obdržali niti se ne bodo na novo postavili. V slučaju potrebe se bodo namesto strokovnega oblastnega referenta postavili nižji strokovni uradniki kot pomožni organi referenta velikega župana za oblastne posle. Nastavljanje oblastnih uradnikov se vrši na podlagi razpisa.

Čl. 6. Komisarjevo plačo določa veliki župan takrat, ko se komisar imenuje. Plača ne sme biti višja od tiste, ki jo je oblastni predsednik dosedaj prejemal. Če bi bilo treba to plačo zvišati, ker je oblastni predsednik zelo mnogo zaposlen, mora to veliki župan prositi notranjega ministra in mu zadevo obrazložiti. Dokler se ne sprejme novi proračun, gre komisarjeva plača iz postavke, ki je določena v oblastnem proračunu.

Čl. 7. Oblastni proračun se sprejme v obliki uredb tako, kakor določa uredba za sprejemanje oblastnih uredb.

Čl. 8. Sestavljeni in že odobreni oblastni proračuni za 1929 veljajo s spremembami, ki so se izvršile spriču novega režima. Stanje blagajne in vseh oblastnih poslov mora predsednik ob prevzemu svojih poslov vnesti v zapisnik. Veliki župan lahko vsak trenutek nadzoruje komisarjevo delo, njegove organe in oblastne ustanove, sam ali po svojem referentu. Vse oblastne uredbe in pravilnike izdaja veliki župan s komisarjevim sopodpisom.

Uredba stopi v veljavo, ko izide v »Službenih novinah«.

Samoupravne finance

Beograd, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Finančni minister je izdal uredbu o sestavljanju oblastnih proračunov. Minister ugotavlja, da dosedanje sestavljanje proračunov (budžetiranje) ni odgovarjalo zdravi komunalni politiki in socialni pravičnosti. Podeželske občine so se preveč obremenjevale z osebnimi izdatki za upravno osebje. Ti izdatki so povečini obsegali eno tretjino izdatkov. Nekatere oblasti so trošile še več (vrnjska 53, skopljska 53, kosojska 58, bregalniška 55 odstotkov itd.). Za pisarniški material so trošile po 8.4 odstotkov. To je skoraj vsota, ki jo daje občina za javna dela in za zgradbo cest. Zato so zanemarjena javna dela, poti, javne zgradbe. Zanemarijene pa so tudi prosvetna, socialna in zdravstvena vprašanja. Za kmetijstvo se je po podeželskih občinah dajalo 2%, čeprav je v naši državi 80% kmetijskega prebivalstva. Samoupravne enote tudi niso gledale na davčno zmoglost prebivalstva. Trošarine so ovirale proizvodnjo in izmenjavo blaga. Treba je spraviti občinske in samoupravne davke v sklad s splošnimi interesi občinskih in samoupravnih teles. Zato je finančni minister odredil:

1. Vsi osebni izdatki se morajo pregledati. Osebe, ki ni neobhodno potrebno, se mora odpustiti. Obdrži pa se naj potrebno, dobro kvalificirano, v slučaju izbire naj se obdrže taki, ki imajo slabši socialni položaj.

2. V sestavi bodočih proračunov je treba vso pozornost posvetiti temu, da se ohranijo ceste v dobrem stanju. Paziti je na zdravstvo, prosveto, posebno pa na kmetijstvo in živinorejstvo.

3. Proračuni za 1929 v nobenem slučaju ne smejo biti višji od lanskih proračunov. Občinske uprave so se itak že opozorile na to, kako naj znižajo svoje proračune.

Minister nadalje opozarja na novo stanje, na splošna načela finančne politike in na to, da se mora izvršiti pregled občinskih taks in trošarin, da se njih višina spravi v sklad z načeli, da ne bo nobenih prohibicij, da ne bodo udarjeni široki krogi konsumentov in da se ne bosta ovirala proizvodnja in izmenjava blaga, ter državni davki.

Vse hrvaške stranke razpuščene

Zagreb, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Razpust vseh hrvaških strank HSS, HSP, HPS, ki se je včeraj izvršil, se je izvršil v miru in red. Prostor Hrvatske Seljaške stranke in Hrvatske Stranke Prava so zapečateni. Danes se je vršila ponovna policijska preiskava v prostorih HSP na Jelačićevem trgu.

Ob razpustu hrvaških strank prinaša »Obzor« članek in pravi, da je ta razpust posebnega značaja. »Obzor« je mnenja, da je verjetno, da bo v najkrajšem času razpuščena tudi SLS. Poleg SDS so ostale nerazpuščene NRS, DS in Zemljoradniki. »Obzor« meni, da hrvaške mase ne bodo vstopale v te stranke. Z razpustom hrvaških strank je nastopil nov moment v življenju hrvaškega naroda.

nošajev do sosedov naj bodo tudi v bodoče podlaga jugoslovanske zunanje politike. Politično in gospodarsko sodelovanje s Češkoslovaško naj se razširi in dosledno izvede kulturno zblizanje obeh bratskih narodov.

Napram narodnim manjšinam se bo vlada držala obveznosti, izhajajočih iz mednarodnih pogodb. Na vsak način pa bodo morale njihove politične stranke deliti usodo srbskih, hrvaških in slovenskih strank. Sicer pa je treba ugotoviti, da so manjšine lojalnega mišljenja in da so iniciativo kraljevo pozdravile ravno tako z veseljem kakor ostalo prebivalstvo.

Redukcija velikega dela državnih uradnikov se bo izvršila brezobzirno. V tej zvezi se bo ustvaril prehodni stadij ter se bodo reduciranim uradnikom izplačale odpravnine. Vlada si bo prizadevala reduciranim uradnikom pomagati pri ustvarjanju nove eksistence. Pričakovani gospodarski dvig bo to zelo olajšal.

Svet bo v nekaj mesecih mogel presoјati, če je delo sedanje vlade rodilo dobre sadove. V tej zvezi je treba poudariti, da so po zakonu o zaščiti države razpuščene sicer politične strankarske organizacije ne pa delavske strokovne organizacije.

Kakor hitro bodo označene reforme v glavnih obrisih izpeljane in se bo dalo ugotoviti izboljšanje notranjih razmer, se hočemo zopet vrniti k normalnemu ustavnemu sistemu. Obrisi bodoče ustave še niso jasni, ker sedaj vse delovne sile vseh vladnih faktorjev delajo na rešitvi akutnih pravnih vprašanj, ki so pogoj za konsolidacijo države. Bilo je med tem govora o novi razdelitvi države na 12 do 15 okrožij mesto dosedanjih 33. Njihove meje se pa ne bodo vedno zlagale z zgodovinskimi mejami, ampak bodo določene po gospodarskih, zemljepisnih in prometnih oziirih. Tudi se razpravlja o sistemu dveh sbornic.

Uspeh teh zaželenih reform se bo najbrže prej pokazal, kakor je bilo prvotno zamišljeno, kajti široke plasti ljudstva so kraljevi ukrep sprejele z velikim zadovoljstvom. Od vsakega delovanja izločeni politiki so deloma ponudili svoje sodelovanje kralju, deloma so se pa umaknili in molče. Ljudstvo ima polno zaupanje do svojega gospodarja, čegar demokratično mišljenje je splošno znano. Kralj Aleksander je narodni kralj v polnem smislu te besede. In ljudstvo je trdno prepričano, da noče povečati svoje oblasti, ampak da hoče ozdraviti državo.

Politični položaj v Bolgariji

Sofija, 18. januarja 1929.

V vladni stranki Demokratičeski sgovor. Borbe med posameznimi skupinami so vedno ostreje; skupina bivšega ministrskega predsednika A. Cankova je začela izdajati celo svoj dnevnik »Luč«. S tem, da je gen. Vikov, dosedanji vojni minister izpal iz vlade, se kri- za ni rešena. Za borbeno skupino 16 tih, ki jo vodi prosvetni minister Najdenov, stoji skupina 70 tih pod vodstvom A. Cankova. Na drugi strani pa stoji pod Ljapčevim vodstvom skupina 100 tih, ki je tem močnejša, ker ima na svoji strani makedonske tajne in javne organizacije. Ne gre za načela; boj je predvsem osebn. Najdenova skupina se boji, da bi jo A. Ljapčev pustil pri prihodnjih volitvah na cedilu. Še bolj se boji za svojo politično kariero A. Cankov. Cankov je sedaj samo predsednik narodnega saborja, kar je itak brezpomembna funkcija, ker ni dvorskih konzultacij voditeljev strank. Pri prihodnjih volitvah bi lahko A. Ljapčev popolnoma oslabil Cankovo skupino, ali celo njega samega odžagal. Ljapčevu pa je Cankov v vladi neljub, ker je Cankov pri ljudstvu zelo osovražen, ker se je kot min. predsednik opiral predvsem na Makedonce. Ko je prevzel vlado A. Ljapčev, so sicer Makedonci prešli od Cankova k Ljapčevu, toda sedaj je mirna doba in ljudstvo niti ne ve, da so Makedonci sedaj Ljapčeva opora. Do veljave more priti Cankov samo, ako postane zopet minister.

Te borbe med poslanci vladne stranke so našle odmev tudi med ljudstvom. Med pristisci Demokratičeskega sgovora vlada mrtvilo, čeravno se vrše februarja občinske volitve. Razkola se seveda ni treba bati, dokler nima kaka skupina zagotovljenih mest v novi vladi; zakaj vse družje težnja po oblasti in strah pred nasiljem zemljedecev, če bi prišli k vladnemu krmilu.

V najmočnejši opozicijski stranki, to je v agrarni stranki pokojnega Stambuliškega so razmere tako razpadane, da je nova parlamentarna kombinacija sedaj nemogoča. V tej stranki se še vedno borita skupini Markova in Gorgija Jordanova. V ožjem strankinem odboru je prodiral nazor Jordanova, naj zemljedeči pri občinskih volitvah sklepajo kompromise samo s socialisti in delavsko stranko (komunisti). Ko so bili učili vsi voditelji zemljedeljske stranke, se je posrečilo Jordanovu, preprosto kmetu brez vsake nacibrabe, a dobremu demagogu, da je postal glavni strankin trilek. Kot tak se ne more dvigniti na višje stališče in pravilno presoditi položaja. Prvo in glavno mu je, da se kmetje zedinijo s komunisti in s silo polaste oblasti, nato pa kruto maščujejo nad krivci junjske revolucije. Trezno misleči Markov ima v izvršilnem strankinem odboru neznatno manjšino. Tako je nemogoče, da bi se zemljedeči združili v teh občinskih volitvah z opozicijskimi demokrati in nacionalnimi liberali ter izkoristili slabost vladne stranke.

Kljub težkemu notranjepolitičnemu položaju se pripravljajo carjeva poroka. V to svrhu se poda 20. t. m. car Boris z zunanjim ministrom v inozemstvo. Veliko preglavic pa dela pravoslavnemu Sv. Sinodu, da je bodoča carica, italijanska princesa Džovana, katoliške vere. Sv. Sinod že težko prenaša, da je carjeva sestra Eleonora katoličanka, še težje bi videl, če bi bila tudi carica. Zato je poslal v Rim sifjskega metropolita Stefana. Sicer se je z njim sprl, toda sposobnejšega človeka ni, ki bi se mogel iti merit z Vatikanom v pogajanjih glede vere bodoče carice.

Bolgarsko ljudstvo pa zanima samo eno: kdaj bo nastopila rešitev iz sedanje vedno večje gospodarske krize.

Slavica.

Važni načrti za našo trgovino

Belgrad, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Ze ob priti sestanka trgovskih zbornic se je ugotovilo, da je treba v naši zunanji trgovski politiki novih pogledov in iniciativnosti. Gospodarski krogi so že dalje časa opozarjali na to, da nimamo urejenih trgovinskih odnošajev z državami, ki na prvi pogled niso tako važne, so pa zato v naši izvojni trgovini velikega pomena. To je zlasti območje Sredozemskega morja in vzhod. V zvezi s tem je delo trgovinskega ministra, da se čim prej ustanovi zavod za zunanjo trgovino, da bi se zunanja trgovina sistematično obdelovala, da se stopi v neposredno zvezo z našimi konzulati, da lahko nadzorujejo blago in na ta način po- iščejo vzroke pritiskom inozemstva nad načinom trgovanja z nami. Ta zavod bi imel v glavnem pomen za našo državo, kakor ga ima mednarodni zavod v Rimu.

Čuje se, da bo kmalu gotov novi zakon o zapiranjih in odpiranju trgovin ter o reorganizaciji trgovskih zbornic. Ta načrt se bo predložil gospodarskim zbornicam v obravnavo, preden se bo uzakonil. Nadalje je končan zakonik načrt o izvoznih trgovini, ki je v sodelstvu z državami, ki so za nas važne, pa še nimamo z njimi trgovinske pogodbe. Tako se pripravljajo trgovinske pogodbe s Španijo.

Gospodarsko zaslužnjenje istrskega kmeta

Zadružništvo v Istri uničeno - Oduzete slovanske denarje

Pulj, 20. jan. (Tel. »Slov.«) V Pulju se je ustanovila osrednja zadružna banka, ki naj bi bila glavna zaslomba istrskih kreditnih zdru- g. Zadružni kapital znaša 3 milijone: 1 milijon vplača Zvezni zavod v Benetkah, drugi milijon mestna posojilnica v Pulju in tretji istrska zadružna. Fašisti so sporazumno s pre- fektom kar diktirali vsaki posojilnici, koliko kapitala mora vplačati. Pri vsem tem nimajo posojilnice lastnega zastopstva v upravnem odboru. Absolutni gospodarji bodo seveda fa- šisti, za katerimi se skriva velika beneška banka, ki se že leta bori za to, da bi spravila vsaj Istro podse, ko ji je v Trstu spodletelo. V tem pogledu je poučen potek ustanovnega občnega zbora. Vrata v dvorano je stražila milica pod poveljstvom miličnega častnika. Listo upravnega odbora je prečital milični ste- nentec in jo stavil na glasovanje. Kljub temu organiziranemu terorizmu je nekaj pred-

stavnikov istrskih zdru- g odšlo iz dvorane. Med odborniki ni niti enega Slovana, čeprav je 40 zdru- g prispevalo s enim milijonom lir; pač pa je v odboru znani skvadrski pazinski podestat Bruno Camus. Za predsednika je de- legirala vlada senatorja Chers-ja (Chersicha). Na zahtevo poslanca Mracha, tajnika fašistov- ske stranke, je bila sprejeta v pravila določba, da pripade premoženje fašistovski stranki v slučaj likvidacije! — Istrski fašisti so že uni- čili Zvezo obrtnih zdru- g v Poreču, potem hrvaško posojilnico v Pulju, Zadružno zvezo v Trstu, v kolikor je njeno poslovanje zadevalo Istro. Na mesto teh zavodov so postavili ban- ko, ki bo stremela za gospodarskim zaslužnje- njem istrskega kmeta. V slovenski Istri je že likvidirala večina zdru- g pod pritiskom fašis- tov. Tako so v likvidaciji posojilnice v Mare- zighu, Vanganelu, Šmarjah, Klancu, Kozini, Horpeljah in v Barbanu.

Rim-Atene-Angora

Carigrad, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Med Tur- čijo in Grčijo so se v zadnjem času vršila po- gajanja za izravnavo vseh spornih točk med tema državama. Pogajanja so v začetku pote- kala precej ugodno, vendar pa je v zadnjem času prišlo do takih nesporazumov, da je ob- stojala nevarnost popolne prekinitve. Inter- vencije državnega podtajnika za zunanje za- deve, Mussolinijevega zaupnika Grandija, ki je nedavno obiskal Angoro in Atene, se je za- hvaliti, da so se pogajanja nadaljevala. Med obema delegacijama je prišlo do sporazuma o odškodnini, ki jo bo Grčija plačala za nepre- mišninke Turkov v Grčiji, ki se bodo izselili. Grčija bo plačala skupaj 1.200.000 funtov šter- lingov. Izdelan je tudi že podroben načrt za izmenjavo in preselitev prebivalstva iz ene države v drugo. Turčija je tudi pristala na to, da večje število Grkov in Armencev lahko še nadalje ostane v Turčiji. Ko bodo vsa ta vpra- šanja rešena, bo sklenjena tudi pogodba o pri- jatelstvu ter o nevtralnosti za slučaj, da bi bila ena od teh držav napadena. To pogodbo po- sebno forsira Italija, s čemer bi bil izvršen načrt Mussolinija: Rim-Atene-Angora.

Za spremembo poljske ustave

Varšava, 21. jan. (Tel. »Slov.«) O reviziji poljske ustave se je že dolgo govorilo v jav- nosti. Na prvi seji po novem letu je v poljskem parlamentu izvenstrankarski blok, ki je pri- pravljeno, sodelovati z vlado, predložil ustavni komisiji tri predloge za revizijo ustave. Zdi se, da je vlada pripravljena sprejeti te predloge. Kajti že iz dosedanje debate je razvidno, da najbolj radikalno spremembo ustave zahteva vladni blok in skrajni nacionalisti. Kmečka stranka je proti spremembi. Socialisti pa so za revizijo, vendar pa so njihovi predlogi takí, da jih vladna večina ne bo mogla sprejeti. So- cialisti zahtevajo razširitev pravic parlamenta, dotim zahteva vladni blok povečanje pravic delokroga izvršilnih oblasti. Prvi dan debate o reviziji ustave je posebno senzacijsko vzbudil govor poslanca Liebermanna, ki je ostro na- stopil proti vsem nameram vlade.

Premagani ustaši

Newyork, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Po cenzu- riranih brezličnih vesteh iz Guatemala City so vladne čete zavzele zopet večino onih mest, katere so zasedli ustaši. Z onimi vstaji, ki ni- so zbežali, se baje vodijo pogajanja za pre- mirje. Tisoči beguncev javljajo, da je bilo ubi- tih mnogo žensk in otrok. Tudi poslopja so so bila zelo poškodovana.

Ločitev od Srbije - samomor IZJAVE DR. MAČKA.

Pariz, 21. jan. (Tel. »Slov.«) »Matin« ob- javlja intervju Julija Sauerweina z voditeljem bivše HSS, ki je med drugim izjavil, da si je hrvaški narod mnogo obetal od ukinjenja ustave po kralju in povsod se je odobral kraljevi odlok. Ustava od 1921 je že bila spre- jeta proti njihovi volji. Zato ukinjenje ustave samo pozdravljajo. Hrvati nikakor ne mislijo na ločitev od Srbije. Taka misel bi bila samo- morilna.

Francosko konsolidacijsko posojilo

Pariz, 21. januarja. (Tel. »Slov.«) Novo francosko konsolidacijsko posojilo se bo raz- pisalo že sredi februarja in se bo porabilo izključno za konvertiranje obligacij, ki jih je izdala leta 1926. amortizacijska blagajna za račun tobačnega monopola, in se konvertira- nje enega dela narodnoobrambnih bonov, ki se krožijo v vsoti 36 milijard. Plačila v goto- vini se ne bodo sprejela. Glede pogojev emi- sije sta stavljeni dva predloga: 1. 4½% več- na renta po tečaju 98%. 2. 5% amortizacijsko posojilo al pari za 50 let. Prvemu predlogu dajejo prednost amortizacijske banke, ker je njegova obrestna mera utemeljena z likvid- nostjo francoskega denarnega trga in ker bi to predstavljalo novo etapo k normalnim obrest- nim meram.

Dunajska vremenska napoved: Jasno vre- me, ponoči mrzlo, podnevi topleje.

Slovenci v Italiji

STRAŠNA BEDA V ISTRI.

Nesrečna Istria še ni videla take gospo- darske stiske kakor letos. Prebivalstvo se kar v masi izseljuje. Kdor je ima denar, beži v Ameriko. Tudi kraji, kjer je bilo nekdanj bla- gostenje doma, propadajo, tako n. pr. Pore- ščina. Trgovci zapirajo trgovine, v vsaj ostane kvečjemu po en trgovec. Na kredit ne marajo prodajati, ljudstvo pa nima denarja. Davki so iztirjejejo z vso strogostjo. Tako je davkar za- rubil nekemu kmetu pri Sv. Ivanu kravo. Kmet ni mogel plačati davka, prosil je, naj iztirje- vavec vendar za nekaj dni potrpi. Nič ni po- magalo. Krava je šla na dražbo in je vrgla komaj 500 lir, medtem ko je kmet dal zapjo 2000 lir!

Roža ali trn? Glasilo zadrskih fašistov ostro napada italijanskega literata Sem Benellija, ker je nekje napisal, da je Zader »trn« v srcu vsakega Italijana. »Trn« vprašuje list, »trn je Sem Benelli. Zader je roža v srcu vsakega Italijana; parلمان trn je Dalmaci- ja, ki bode, ker še ni naša«.

Radi žalitve ministrskega predsednika Mussolinija je obsodilo sodišče v Trstu delavca Alojzja Zorža iz Skednja na 1 leto in 2 meseca ječe ter na 1000 lir globe; Avgust Tomazič in Josip Krasnja, ki sta bila pod isto obtožbo, sta bila oproščena. Meseca septembra so omenje- ni delavci delali v skladišču pod Škednjem. Vihla se je močna ploha in delavci so se za- tekli pod železniške vozove. Ko je dež prene- hal, so se vrnili na delo. Spet se je vlił dež in trije uradniki fašisti, ki so nadzirali delo, so šli iskat zavetišča na železniške vozove. V uti- ci za zavirača je en fašist opazil, da so stene popisane z vzkliki »Abbasso Mussolini! (Dol z Mussolinijem). Brž je dal aretirati slovenske delavce. Pri obravnavi se je ugotovilo, da je ugotovilo, da je Tomazič analifabet, torej ni mogel pisati. Zorž in Krasnja sta izpovedala, da sploh nista bila v utici za zavirača, pač pa da so bili vsi trije pod železniškim vozom. Zorž je nadalje izjavil, da je milici priznal, da je on popisal stene, a storil je to, ker so ga tepli in iz njega izsilili priznanje. Za obsodbo ni bilo nikakega dokaza. Državni pravdnik je kljub temu zahteval kar 2 leti ječe in 2000 lir globe. Policijski komisar je izjavil, da ni bilo mogoče dokazati obtožencem kako posebno protidržavno delovanje. Glavni obtožilni ma- terial proti Zoržu so tvorile neke pesmice, v katerih je mladi samouk opeval tragedijo mla- dega fanta, ki se ne more poročiti radi previ- sokih davkov. V neki drugi pesmici je Zorž povelečeval lepoto primorske zemlje. Na po- dlagi teh pesmic si je sodni dvor ustvaril do- mnevo, da je Zorž popisal vzklike proti Mus- soliniju!

»Slovanski vandalizem«. Podoben krice- čim naslovom je tržaški Piccolo poročal, kako so Slovenci v Knežaku opustošili vrtec poitali- jancevalnega društva »Italia Redenta«. Z veli- kimi težavami se je ustanovil ta vrtec, uboga učiteljica se je trudila noč in dan, končno se ji je posrečilo dvigniti število otrok od 10 na 20. Ko je bil vrtec v polnem razvoju, se je zgodilo nekaj strašnega. Slovenski pobalini so ponoči vdrli v vrtec, razbili omaro in vzeli iz nje otroška božična darila, oblečke in plašče, uničili so vse šolske potrebščine, raztrgali za- stavo in jo privezali na kol v vrtu ter odnesli tablico z napisom. Učiteljica je obvestila pre- fekturo na Reki, odredjena je bila stroga pre- iskava, prišel je sam delegat društva Italia Redenta iz Rima, v zadostilne namene je bila slovesno razobehena nova zastava. Tako je po- ročal »Piccolo«. Resnica pa je čisto drugačna: vrtec je opustošila domača milica. Poveljstvo milice je namreč sklenilo, da se odpravi odsek domače milice in se tako stroški zmanjšajo. Miličniki so se zbal za komodno službo in so opustošili vrtec, da pokažejo potrebo še na- daljnje obstoja milice v svrhu obrambe proti slovanskemu vandalizmu. To je resnica!

Požari. V Kamnjah na Vipavskem je ogenj uničil poslopje in vso opravo Tereziji Bizjakovi, št. 101. Škoda znaša 18.000 lir in je krita z zavarovalnino. — V skriljah je pogorela hiša g. Ivana Košuta. Škoda znaša 7000 lir. Hi- ša je bila zavarovana.

Fašistovska vzgoja. V državnem konviktu v Pazinu se vadijo dijaki že od II. razreda dalje v streljanju s puško in revolverjem. To se dogaja v tistem poslopju, ki ga je istrsko ljudstvo zgradilo s svojimi žulji na pobudo škofa Mahničarja, a ga je fašistovska Italija ugra- bila lansko leto.

ORGANIZACIJA STROJNIH IN GRADBENIH TEHNIKOV
naznanja tužno vest, da je pre-
minul njen član, gospod

ANTON REISNER

dne 21. januarja 1929.

Pogreb se vrši dne 22. januarja
ob pol 4.

Zmede in boji v Afganistanu

London, 21. jan. (Tel. »Slov.«) V Afgani- stanu divja splošen upor posameznih plemen drugega proti drugemu. Rodovi v rojstni dolini matere Amanulaha pripravljajo napad na Baka i Saquaa, ki se je med tem sprl tudi s plemeni, s katerimi je bil dosedaj združen. Večini članov prejšnjega kabineta se je po- srečilo zbežati iz Kabula.

London, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Angleške vesti iz New Delhi javljajo, da Habib ulah se- daj poskuša sestaviti nov kabinet. Dosedaj ni nobenih vesti o tem, kakšno stališče zavzema- jo druge pokrajine razen Kabula nasproti no- vemu vladarju, Amanulahu, ki biva še vedno v Kandaharju, poskuša še nadalje, pridobiti prebivalstvo na svojo stran. Dosi dosedaj še ni nobene priznane vlade v Afganistanu, so boji povsod prenehali razen v Jagdalaku med Kabulom in Djelabadom, kjer tolpe plenijo. Po brzojavkah »Central News« iz Pešavarja se širijo vesti, da je novi kralj Habib ulah ubit, ali pa da je zbežal iz Kabula. Potrdila te vesti ni mogoče dobiti. Indijski mohamedanci v Pe- šavarju in Lahoru so imeli koncem tedna ve- like shode, na katerih so soglasno glasovali za povrnitev bivšega kralja Amanulaha na vlado v Afganistanu.

Belgrajske vesti

Prosvetni minister Božidar Maksimović je obolel.

Po vsej državi je nastopilo južno vreme, radi česar se je promet vzpostavil.

Belgrajska nadškofija je razdeljena v dva dekanata. Msgr. dr. Wagner je postal dekan belgrajski, o. Alfonz Kudrič pa dekan niške dekanije.

Prometno ministrstvo bo dobilo od svojih ravnateljstev podatke o redukciji uradništva. Uradništvo se bo reduciralo v malem številu, in sicer pisarniško.

V Belgradu se mudijo jugoslovanski škof- je dr. Ante Bauer, dr. Ante Bonetakič, dr. An- ton Jeglič, dr. Ivan Sarič. Bili so pri ministru za verstvo dr. Tugomiru Alaupoviću in belgraj- skem nadškofu dr. Rodiju. Njihov obisk je v zvezi s verskimi zakoni, ki jih minister za vere namerava izdati.

Prosvetno ministrstvo je danes reduciralo 20 dnevničarjev. Jutri jih bo reduciralo 24. Skupno se bo v tem ministrstvu reduciralo 80 dnevničarjev.

Prosvetni ministrstvo je dovolilo kredit 28.000 Din za kurjavo na srednjih šolah v Sloveniji.

Včeraj so v Belgrad prispeli veliki župani, med njimi ljubljanski in mariborski, ki sta danes odpotovala iz Belgrada.

V komisiji za upravno ureditev države je od strani ljubljanskega velikega županstva imenovan dr. Suhac, doslej uradnik pri ljub- ljanskem velikem županstvu.

Danes je prišla komisija pri državnem sodišču v narodno skupščino, da prevzame ne- kaj inventarja.

Komisija za likvidacijo narodne skupšči- ne je imenovana. Vodi jo Nikola Uzunović. V komisiji so višji uradniki finančnega in notra- njega ministrstva.

Nočoj ob 5 se je vršil v dvoru koncert don- skih kozakov. Udeležili so se ga vlada, diplo- matski zbor in povabljene osebe.

Izdelan je novi zakon o poštah, brzojavu in telefonu. Država bo pošte obdržala v svoji upravi. Telefon in brzojav pa bo izročila v zasebne roke. Torej bo to nekaj način komer- cializacije. Ministrstvo bo stopilo v stik z za- sebnim kapitalom radi investicij.

V notranjem ministrstvu je imenovan za šefa kabineta Dušan Filipovič, šef kazenskega oddelka belgrajske policije.

Pri zastopniku zunanjega ministra dr. Ko- sti Kumanudiju so bili danes madjarski posla- nik Förster, avstrijski poslanik Ploennies, al- banski poslanik Fičli.

Monopolska uprava je imela danes sejo, na kateri je sklenila, da bodo živinorejci v vsej državi dobili sol kitogram po 1 Din 40 p. Ta sklep mora še odobriti finančni minister. Monopolska uprava je prepričana, da finančni minister tega sklepa ne bo spremenil.

† S. Eleonora Mantuani

Umrila nam je usmiljenka sestra Eleonora Mantuani, prednica v sirotišnici v Lichtenurnu. Ne morem očitati v celoti njenega dela, ki je potekalo tiho, skrito, ljubeče. Vem, da je od 66 let svojega življenja delala v zavodu 45, da je bila duša šolstva in napredka tam, da tudi tista 3 leta, ko je bila vmes vizitatorica jugoslovanske province usmiljenih sester ni nikdar izgubila iz oči svoje drage sirotišnice, ne v boleznih ne v zdravju in vendar ne vem, kje se je začelo njeno delo, ne kako daleč je hrepenelo in kako široko je segalo; vem samo, da nas je poslala v življenje mnogo, mnogo učenik in še veliko več gojenk; sester samostanu in žen svetu sam Bog ve koliko.

Gledala sem njeno silno energijo in njeno nesebično ljubezen. Zlasti njeno ljubezen: šla je za nami, svojimi gojenkami, da, še za našimi otroci neomejeno z vso silo in čistostjo svoje nesebičnosti. Niti ne upam si posegati tja, kjer leži njeno človeškemu pogledu skrito delo, goreče samo Bogu in veliki ljubezni do bližnjega, predvsem do malih in najmanjših. Veliko mladih src je razžarjala za vero in ljubezen Bogu in ljudem. Otroške oči, ki so jo vezale s temi srci, so večkrat kakor v naglem bliasku zazrle veličino in lepoto njenega hotelja in dela.

Da se je začenjal navadno njen dan zjutraj ob 4 in se končeval zvečer ob 11, to samo mimogrede, postojim pa naj pri enem najzadnjih prizorov iz njenega življenja, ki je med zadnjimi pričami samo Bogu znane ljubezni njenega samo Bogu odkritega življenja. Prav te svoje zadnje dni je naročila sestram, da so kupile otrokom v zavodu dvoje sank in ko so vriskali in se radovali s sankami, je zaprosila, da so jo prenesli k oknu, da se je vsa slaba, skoro že umirajoča, vendarle še veselila s svojimi ljubimi otročiči.

Zdaj je odšla k Bogu iz srede na novo začeta dela, tik pred slovesnostjo petdesetletnice zavoda, sredi snovanja novih načrtov za šolstvo v zavodu in za resnobno izobrazbo mladine, ki je delala zanjo vse svoje ljubezni posvečeno življenje.

Spricho tega ugaslega življenja pada žalost v mnoga srca. Vendar pa se, četudi presunjeni od bolesti, tudi veselimo, ko oživlja in sveži njena smrt njeno setev v nas in ko verujemo, da je objel njeno dušo najblaznejši Mir Gospodov.

Svoje sestre, svojega dela, svojih načrtov in svojih otročičev pač tudi pri Bogu ne bo pozabila.

Pokojna sestra Leonora Mantuani se je rodila 9. junija 1863 v Ljubljani. V Lichtenurnov zavod je prišla 16. avgusta 1881 kot učiteljica na dvorazrednico. Njena zasluga je, da se je razširila šola v osemrazrednico in ustanovila meščanska šola, kjer je delovala kot učiteljica in ravnateljica do leta 1919, ko je bila izvoljena za prednico. Leta 1923 je bila imenovana za vizitatorico jugoslovanske provincije; to službo je opravljala do leta 1926, narkar je bila ponovno izvoljena za prednico. Umrila je včeraj zjutraj ob eni. Pokojna je bila sestra vpokojenega muzejskega ravnatelja g. dr. Jos. Mantuanija.

Reumatizem

trganje v kosteh, protin, išias zdravi najuspešnejše Reusanal pasta. Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvaja Lekarna Arko, Zagreb, Ilica 12.

Jack London:

Lunin obraz

... »John Claverhouse — tako je pripovedoval svojemu odvetniku kaznjenc — je imel lunin obraz. Saj poznate ta tip: močno razteglja lica, ki nevidno prehajata v brado in čelo; vse skupaj da okroglo ploščo; nos pa, širok in potlačen, leži ravno v sredi te plošče ko v steno vržen kos testa. Morda sem ga zato sovražil; kajti ni se dalo utajiti, da mi je trn v peti, niti nisem mogel uvideti, s kakšno pravico živi na zemlji. Moja mati je bila najbrže mesečna, kot se temu pravi, zrla je neke nesrečne ure luno in mi predala to zopnost.

Naj bo že kakorkoli: John Claverhouse-a sem vsakakor sovražil. Pa ne, da bi mi bil kakšno zagodel! Kaj šel! Moja antipatija do njega je koreninila globlje, bila je prav posebna, skrivne narave, tako neprijemljiva in nedoločna, da se ne da povedati z besedami. Val doživimo nekaj takšnega vsaj enkrat v življenju. Prvikrat zagledamo človeka, ki o njem še pred trenutkom niti najmanj nismo slutili, da biva, in že v istem trenutku priznamo: »Tega človeka ne morem trpeti.« Zakaj ne? Da tega ne vemo, zadovoljiti se moramo z dejstvom samim. Odvraten, zoprni mi je, to je vse. In tako se mi je zgodilo ravno z John Claverhouse-om.

Kakšno pravico ima tak človek na srečo? In vendar, bil je optimist. Vsikdar se je smejal in bil sijajne volje. Njemu je bilo vse prav in lepo. Oh, kako me je grizla njegova sreča! Drugi ljudje so se lahko smejali in nič me ni motilo. Se sam sem se smejal — dokler nisem srečal John Claverhouse-a.

Ta njegov smeh! Drazil me je in togotil, kot me še zlepa ni kakšna stvar pod solncem mogla zdražiti in raztogotiti. Njegov smeh je lazil za menoj, oklenil se me je in nič več me ni izpustil. Ta mogočen gargantuanski smeh!

Kaj je novega

Koledar

Torek, 22. januarja. Vincencij Anastazij.

Osebnosti

★ Umrl je v Cerknici v 77. letu starosti g. Fran Šerko, veleposestnik in veletrgovec. Pokojni je bil oče vseučiliškega profesorja dr. Alfreda Šerka, gimn. prof. dr. Milana in zdravnika dr. Edvarda Šerka. Pokopali so ga včeraj popoldne.

★ Is srednješolske službe. V višjo skupino so napredovali: v Ljubljani: profesor na realki Anton Debeljak, profesor na I. drž. gimnaziji Andrej Prebil, profesor na II. drž. gimnaziji Josip Kozak, profesor na realki Vladimir Lapajne, profesorja na moškem učiteljsku Ferdinand Marolt in dr. Rudolf Perhavec ter učiteljica na ženskem učiteljsku Olga Knez. Dalje sta napredovala profesor realne gimnazije v Celju Srečko Brodar in profesor na realni gimnaziji v Novem mestu Peter Prosen. Odpušeni so iz službe začasni predmetni učitelj na realki v Ljubljani Anton Kozjek, začasni predmetni učitelj na gimnaziji v Celju Josip Medveš in začasni predmetni učitelj na gimnaziji v Ptuj Alojzij Turk.

★ V naše državljanstvo je sprejel Pavel Zaunširm, delavec iz Maribora.

Ostale vesti

★ Narodno obrambni tečaj Slovenske straže. Zbudilo se je po vsej deželi živahno zanimanje za našo narodno obrambo. Zato je sklenilo vodstvo Slovenske straže, da priredi enodnevni tečaj dne 21. februarja za zastopnike naših prosvetnih društev. Pričakujemo z gotovostjo, da se bodo našega tečaja udeležili vsi odborniki za narodno obrambo. Za hrano bo skrbela Slovenska straža in oddaljenim gostom preskrbimo tudi prenočišče. Prijave naj se pošljejo najkasneje do 10. februarja tajništvu Slovenske straže v Ljubljani, Poljanski nasip 10-I. — Vodstvo Slovenske straže.

★ Raspis nagrade za najboljšo igro. Slovenska straža v Ljubljani razpisuje nagrado v znesku Din 3000 za najboljšo igro ali dramatičen prizor. Snov mora biti zajeta iz življenja primorskih Slovencev v sedanosti. Obseg naj bi bil tak, da vprizarjanje ne bi trajalo nad eno, k večjemu poldrugo uro. Rokopisi naj se predložijo najkasneje do 1. maja t. l. tajništvu Slovenske straže v Ljubljani, Poljanski nasip 10-I. Pravtam se dobe tudi natančnejša pojasnila. — Vodstvo Slovenske straže.

★ Stroga odredba proti točilnicam. Ministrstvo notranjih del je z razpisom z dne 31. decembra 1928, N. br. 3021, naročilo, da je vse obratovalnice iz člena 82 pravilnika o gostilnah in kavarnah, ki ne odgovarjajo predpisu člena 85 tega pravilnika, to je one, v katerih se nahajajo mize in stoli, dasi smejo točiti le za stoječe goste, takoj zapreti, proti lastnikom pa kazensko postopati po čl. 88 tega pravilnika.

★ Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grentice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

★ Društvo Jugoslovanskih tehnikov v Pragi praznuje letos desetletnico svojega obstoja. Društvo namerava v jubilejnim letu navezati stike z akademsko mladino bratskih dežel Poljske in Bolgarije in istočasno spoznati svoje člane s kulturo in industrijo teh dežel. Da omogoči odbor sodelovanje na teh ekskurzijah v prvi vrsti pridnim in revnim članom, je razposlal po domovini prošnje za denarno pomoč. Društvo je moglo dosedaj vedno izvesti svoj začrtani program s pomočjo jugoslovanske in češke javnosti in je zato uverjeno, da se mu to posreči tudi v jubilejnim letu, ko je odbor še posebno skrbno sestavil svoj program, vendar zopet edino le s pomočjo naših dobrotnikov. Za vsak dar se odbor najprizrečneje zahvaljuje.

★ Nevarna igra vojaškega obveznika. Trindvajsetletni Lojze P. iz Dobriševsi je bil pozvan na orožno vajo in je dne 20. t. m. točno ob 11 dopoldne prišel v vojašnico kralja Aleksandra v Gaberje. Okoli 2 popoldne mu je postalo v vojašnici dolgčas, pa je hotel na sprehod v Celje. Ko ga straža pri vojaških vratih ni pustila iz vojašnice, je poveljnika straže nadržal z ne baš izbranimi besedami ter jo mahnil proti Celju. Pri Sokolskem domu ga je straža prišla in hotela odvesti nazaj v vojašnico. Lojze pa jo je pobrusil preko polja in kaplaru ni preostajalo drugega, kot da ustrelji na njim. Hrabri Lojze je po strelu naredil še par korakov, nato se je pa zgrudil. Patrulja mu je res verjela, da je zalet in ga je previdno prenesla v vojaško bolnico. Ko je zdravnik Lojzeta preiskal, pri najboljši volji ni mogel najti rane, ki bi bila vzela Lojzeta dar govora. To je uvidel tudi Lojze in je v bolnišnici začel zopet govoriti. Kajpak je takoj nato romal v zapor. Toliko je pa le dosegel, da je včeraj vse Gaberje in vse mesto Celje govorilo, da so vojaki v Gaberju nekoga ustrelili.

★ Nesreča. Preteklo soboto je v Senčurju pri Kranju 24 letni posestnikov sin Jakob Mali rezal slamo. Med delom je segel z roko v stroj, ki mu je odtrgal štiri prste. Mali se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

★ Pasji sovražnik kokoši. V Liscach pri Celju je že dalje časa vladalo veliko razburjenje med tamošnjimi kurami. Kar k trem posestnikom je namreč zadnje tedne napravil obisk pol divje pes, listje sorte, in odnesel s seboj devet kokoši. Pes se je podil po gozdovih nad Liscami in kljub naporu liških posestnikov se ga ni posrečilo ujeti. Prošlo sredo ga je končno ujel celjski policijski nadzornik in ga oddal konjaču, kjer čaka, da se zglesi lastnik. V Liscach je pes napravil na ukradenih kokoških 360 Din škode.

★ Z nožem. Pod tem naslovom, smo dne 16. t. m. poročali, da je pri Krki neki fant zabodel v stegno Franca Fortunu in da je ta radi tega izkrmel. K temu nam dodatno še poročajo, da je storilec takoj po dejanju pobegnil, pa se je kmalu sam javil sodniji, ki ga je zaenkrat pustila na svobodi, ker se je dognalo, da je svoje dejanje storil v silobranu. Ni pa res, da bi bil Fortuna zaboden naravnost v srce, kakor je to poročalo »Jutro«.

★ Velik požar v Sisku. V severnem delu Siska je nastal velik požar. Na še nepojasnjen način se je vnelo šest skednjev sena,

pravi za jed, postrvi, ker je imel zanje »slabost«.

Ko bi bil kazal njegov izraz le malo potrnosti, njegov neumni obraz le malo malodušnosti in resnosti, gotovo bi se bil spopriznal z njegovo eksistenco in bi mu bil odpustil. Toda, ne, vsa nezgoda ga je le še bolj razveselila.

Nekoč sem ga razžalil. Pogledal me je, neumno se smejoč in presenečen.

»Jaz bi se z vami bil? Zakaj?« je vprašal počasi.

Potem se pa je gromko zasmel. »Ah, kako ste vi komični! Ho! Ho! Ah, vi boste še žebelj za mojo krsto. He! He! He! Oh! Ho! Ho! Ho!«

Kaj pravite k temu? Ni bilo več prestajati! Bože, kako sem ga sovražil. Vrh tega še to ime — Claverhouse! Kakšno ime! Ali ni naravnost glupo? Claverhouse! Mili Bog, zakaj ravno Claverhouse? To sem se vedno spraševal. Če bi bil Smith, Brown ali Jones, bi ne imel ničesar proti — toda Claverhouse! Prosim izgovorite ga sami! Ponovite ga le enkrat: Claverhouse! Poslušajte ta smešni zvok, ki ga ima Claverhouse! Ali zasluži tak mož s takim imenom, da živi? Vprašam. »Ne,« poročete vi in »ne« pravim tudi jaz.

Tedaj sem se spomnil njegovih hipotečnih obresti. Ker mu je bila zgorela vsa žetev in skedenj, sem vedel, da jih ne bo mogel plačati. Dosegel sem, da je hipoteko odkupil pameten, zaupen in skop oderuh.

Tega seveda nisem delal odkrito, ampak po nekem drugem sem izposloval ukaz za rušenje, tako da je John Claverhouse-u ostalo le nekaj dni (lahko mi verjamete, le toliko dni, kolikor jih zahteva zakon), da odstrani ves živi in mrtvi inventar. Sam sem šel k njemu, da vidim, kako ga je to zadelo, ker bival je tam že skoro dvajset let. Ali on mi je prišel naproti z veselo se smehljajočimi očmi, velikimi kot krožniki za čajne skledice, preko

Ray-milo

se izdeluje iz kokosjih jajc

last trgovca Momčiloviča iz Siska. Požarna bramba ni mogla pogasiti ognja, ker je voda v hidrantih zmrznila. Zgorelo je vseh šest skednjev, v katerih je bilo nad 50 vagonov sena. Škoda je velika, toda krita z zavarovalnino.

★ Huda železniška nesreča v Zagrebu. V soboto dopoldne se je v Zagrebu blizu kurilnice pripetila huda nesreča. Delavec Todor Mučević je na tiru popravljaj lokomotive. Ko je hotel skočiti po potrebno mu orodje, mu je za hrbtom privozila lokomotiva in ga vrgla na tla. Pri tem mu je zašla desna roka pod kolesa lokomotive. Vsega krvavega in strahovito razmrvarjenega so ga izvlekli izpod lokomotive in prepeljali v bolnišnico. Njegovo stanje je brezupno.

★ Promet s Splitom vzpostavljen. Na liški železnici, katero je zamedel sneg ponekod več metrov na debelo, je bil promet, kakor smo že poročali, ustavljen dva dni. V nedeljo poznovečer se je posrečilo železniški upravi progo odkidati ter vzpostaviti redni promet med Zagrebom in Splitom.

★ Ameriški turisti se zanimajo za Dalmačijo. Za začetek pomladanske sezone je prijavljenih iz severne Amerike 12 izletov ameriških turistov. Američani bodo obiskali Dalmačijo s posebnimi turističnimi parniki mesece marca tega leta. Družba, ki je organizirala to izlete, jih je porazdelila po stanu. Tako bodo imeli posebne izlete vseučilišniki, profesorji, trgovci itd. Izletniki se bodo ustavili v vseh večjih dalmatinskih mestih ter se bodo v njih povsod po nekaj časa zadržali.

★ Splitski karneval prepovedan. Splitska policija je za letos prepovedala karnevalski obhod po mestu. Splitski karneval je bil znan po svoji pestrosti in veselosti.

★ Avto zavozil v trgovino. V Zagrebu se je v soboto popoldne pripetila čudna avtomobilska nesreča, ki samo radi golega slučaja ni zahtevala človeških žrtv. Neki avtomobil je v polnem diru zavozil v vrata trgovine na oglu Palmotičeve in Gjorgjevičeve ulice. K sreči se trgovina ne nahaja tik ob ulici, temveč vodi do nje nekaj stopnic. Avto je razbil šipe in okvir pri vhodu. V trgovini je bilo občinstva, med katerim je nastala strahovita zmeda in strah.

DOM::IN::SVET

mesečnik za književnost in umetnost bo izšel koncem januarja v dvojni številki.

DOM IN SVET

je danes prva revija bodisi radi izbranega leposlovja in eseev bodisi radi svoje odlične opreme. Informira o vsej domači in tuji književnosti.

DOM IN SVET

je dvignil tudi v inozemstvu ugled naše kulture, zato ga mora imeti vsak slovenski izobraženec. Stane celoletno 100 Din, polletno 50 Din. :: Naslov:

UPRAVA DOMA IN SVETA V LJUBLJANI

obraza se mu je pa prelival dobrodušni nasmeš, tako da se je svetil kot polna luna.

»Ha! Ha! Ha!« je hahljal. Ampak moj fant je res zabaven dečko! Ali ste že slišali kaj takega? Poslušajte! Igral se je na bregu; kar se odlomi kos brega, pade v vodo in ga zmoli. »Očec, je zavpil. »Voda je skočila v zrak in me zadela.«

Umolknil je in pričakoval, da se bom smejal z njim.

»Meni se ne zdi tako zabavno,« sem mu dejal kratko in suhoparno. Cutil sem, da sem napravil kisel obraz.

Začuden me je pogledal; zopet se je zasvetil njegov prokleti nasmeš in se razširil, kakor sem že preje povedal, dokler ni postal obraz mil in gorak ko poletni mesec; nato pa je prasnul v smeh: »Ha! Ha! Kako zabavno! Kaj ne, vi tega ne razumete? He! He! Ho! Ho! Tega ne razume! Torej poslušajte, saj vendar veste, da mlaka...«

Tedaj sem se obrnil in šel. Meni je bilo zadosti. Tega nisem mogel več prenašati. Temu je treba storiti konec, sem si dejal, vrag naj ga vzame. Svet ga mora biti rešen. — Se ko sem šel preko griča, sem slišal odmevati od neba njegovo zoprno smejanje.

»HRIPI IN INFLUENCI

sploh pri vsakem prehladu pripomoč vsem — otrokom in odraslim, — da še isti večer masirajo telo z

»Algo«

ker »Algo« takoj ublaži temperaturo spalne je mirno, lažno in zravno. Zjutraj boste sveži in prerojeni.

»Algo« vas obvaruje vseh vnetij.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. 1 steklenica Din 16.—

Najbolj prikladno in preprosto je če vzamete **Aspirin** o obliki tablet

Težje vsake tablete je natančno do-
ločena (0,5 gr.) Lekho in snažne se
vzamejo seboj in
zaviljejo. Vrže se
jo v kovarec vode,
kjer hitro razpa-
dejo. Am-pak sa-
mo pristne Aspi-
rin-tablete o ori-
ginalnem zavoju
„Boyer“ morajo
biti!

★ 100 vagonov lesa izginilo v valovih. Te dni se je pripetila na morju večja nezgoda. Parnik »Ljubica« je na odprtem morju zalotila burja. »Ljubica« je prišla v težak položaj, kajti naloženih je imela tisoč ton lesa. Voda je pričela vdirati tudi v notranjost parnika preko palube, toda s spretnim manevrom so mornarji parnika le rešili s tem, da so pomitali vseh sto vagonov lesa v morje. Parnik je nato mogel srečno pristati v pristanišču.

★

★ Gospodinjstvo. Spisala S. M. Lidvina Purgaj. Cena 40 Din, vezana 60 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjiga nudi kar treba vedeti spretni in dobri gospodinj. Vsaka gospodinja naj vzame knjigo pogosto v roke in pazi, da bo pri svojih gospodinjstvih opravilih upoštevala zlate nauke, ki jih knjiga podaja. Glavna poglavja iz knjige so: Lastnosti dobre gospodinjice, Obleka, Stanovanje, Razsvetljava, Kurjava, Hrana, Mlekarstvo, Vrtnarstvo, Perutinarstvo, Domače knjigovodstvo, Vzgoja v domači hiši in zdravstvo. To zadnje poglavje o zdravstvu je napisal dr. Fr. Dolšak.

★ TURSKO ODLIKOVANJE ZA KRUP-
POVE KOSILNE STROJE. V Smyrni se je vr-
šila v času od 4. do 20. sept. 1928 poljedelska
razstava, na kateri so bili razstavljeni tudi
nekateri kosilni stroji za žito in travo tovarne
poljedelskih strojev Fried. Krupp A. G. v
Essenu. Razstavna komisija je prisodila Krup-
pu zlato svetinjo »v priznanje izborne kakovosti,
s katero se odlikujejo ti kosilni stroji«.

★ LJUBITELJE LEPEGA AVTOMOBILA
opozarja na razstavljeni Opel Model 1929
(hotel Union, veranda). Danes zadnji dan.
Glej oglaš.

★ ZADRUGA KROJAČEV, KROJAČIC
IN SORODNIH OBRTOV v Ljubljani opozarja
vse vajence(ke) (krojače, krojačice, modisti-
nje in izdelovalke perila) na pomagalsko pre-
izkušnjo v prvi polovici februarja. Vajenci(ke)
ki žele delati izkušnjo, naj vložijo prošnje z
običajnimi dokazili v zadrugi pisarni najkas-
neje do 31. 1. m.

★ KRASNA IZBIRA BLUZ, otroških
obleke po nizki ceni, Kristofle-Butar, Stari
trg 9.

★ CENJENO OBČINSTVO se vljudno opo-
zarja na inventurno prodajo ostankov parov
čevljev, osobito malih števil, po znatno niž-
jih cenah dokler zaloga traja v trgovini
»Peko«, Ljubljana, Aleksandrova cesta.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nocoj bosta imeli nočno službo tile lekar-
ni: 1. Ramor na Miklošičevi cesti, 2. Trnko-
czy na Mestnem trgu.

○ Socialno-politični tečaj Slov. ljudske
stranke v Ljubljani se do nadaljnjega več ne
vrši. — Tajništvo Slovenske ljudske stranke.

○ Prvi zaprti tramvajski voz. V soboto
popoldne je bilo opaziti v prometu prvi tram-
vajski voz (št. 9.), ki je zaprt, tako da je voz-
nik zavarovan. Zavora je sedaj nameščena zno-
traj. Voz je prav ličen. Zeleti je, da bi čim
prej preuredili vse vozove.

○ Pouk na ženski realni gimnaziji deloma
prekinjen. Včeraj je ravnateljstvo ženske re-
alne gimnazije ukinilo radi hripe pouk v de-
vetih nižjih razredih. Pouk je zaenkrat uki-
njen le do petka. V višjih razredih se pouk
nadaljuje. Pred kratkim je pretila nevarnost,
da se bo začasno ukinil pouk na vseh ljub-
ljanskih srednjih šolah radi pomanjkanja ku-
riva. Kakor smo že poročali, pa so odobreni
naknadni kredit za kurivo na srednjih šolah.
Letos se je radi pomanjkanja kuriva ukinil
pouk le na eni ljubljanski šoli in sicer na me-
ščanski šoli v Spodnji Šiški, to pa le za en
dan. Pouk se je tedaj prekinil zato, ker ljub-
ljanska mestna občina ni pravočasno dostav-
ila kuriva. Ko se je to zgodilo, se je pouk
zopet nadaljeval.

○ Orjunaši izpuščeni. Kakor je poročal
že »Slovenski list«, so bili v nedeljo ob 11
dopolodne izpuščeni iz preiskovalnih zaporov
vsi orjunaši, ki so bili aretirani o priliki umo-
ra Egidija Perica. Izpuščeni so bili: Marko
Kranjc, Andrej Verbič, Josip Kuček, Josip
Kosec, Ivan Šemerl, Herman Solar, Ciril Kra-
šovec in Gašpar Slavec. Vsi, razen Slaveca, so
bili aretirani kmalu po usodni noči dne 7. sep-
tembra 1928, ko je bil v svojem stanovanju v
Zeljarski ulici umorjen Egidij Peric. Slavec pa
je bil aretiran šele kasneje, ko je bila vsa
zadeva izročena preiskovalnemu sodniku. Tedaj
sta bila aretirana tudi prof. Rado Prosenc
in vrhniški posestnik Jelovšek. Prosenc je bil
takoj izpuščen, dočim je bil Jelovšek izpuščen
pred mesecem dni.

○ Čevljarska zadruga poziva svoje člane, naj
se polnoštevilno udeležijo pogreba tovariša Adolfa
Sotterja, ki bo v sredo ob pol treh popoldne iz No-
vega Vodnata, Društvena ulica 41.

○ Ljudska knjižnica Prosvetne zveze v Ljub-
ljani ima na razpolago novosti iz slovenske, hrva-
ške in nemške literature, kakor tudi vsa pomemb-
nejša dela iz svetovne književnosti. Knjižnica je od-
prta vsak dan razen nedelje in praznikov od 9—12
in od 2—7. Posluje v Akademskem domu na Miklo-
šičevi cesti št. 5.

○ Zelenjad in sadje v kuhinji je naslov pre-
davanja, ki ga priredi podružnica Sadržarskega in
vrtarskega društva v torek 22. t. m. ob 20 na
Šentjakovski šoli. Predavala bo voditeljica gospo-
dinjske šole na Mladiki gd. Jerica Zemljanova.
Zanimivo predavanje bo gotovo našlo mnogo hva-
leznega odziva zlasti pri naših gospodinjah.

○ Za osmina usoda 87letnega starčka. V nede-
ljo dopoldne so našli v nekem hlevu v Komenskega
ulici poleg šole znanega 87letnega berača Andreja
zmrzjenega in v zadnjih zdihljajih. Hitro so ga
prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl. Sta-
reča, beračnega berača je poznal v šentpeterskem
deu mesta menda vsak otrok, nihče pa ni vedel,
odkoder je doma in kako mu je rodbinsko ime. Reče
je pravil, da je do zadnjih moči delal kot dninar
nekje na Gorenjskem, ko si je pa pred leti zlomil
roke, se je moral zatoči k beračenju. Prišel je v
Ljubljano in tu pritiskal na kljuko, spal pa je v hlev-
vih pri kakem dobrem gostilničarju ali kočijažu.
Sedaj v tem mrazu je hudo trpel. Ni imel ne hrane

ne prenočišča. V soboto popoldne je v Tavčarjevi
ulici na cesti omedlel. Ljudje so ga dvignili in vpra-
šali, če bo mogel iti sam naprej; Andrej pa je od-
govoril, da bo mogel. Kod je taval v soboto zvečer,
ni znano. Pozno ponoči so ga dobri ljudje privedli
v omenjeni hlev, kjer se je Andrej zakopal v slamo.
V nedeljo ob pol 10 dopoldne so ga izkopal iz sla-
me že skoro popolnoma zmrzjenega. Ko je ubožec
v bolnišnici umrl, so bili v zadregi. Ne v nedeljo in
ne včeraj ni mogel nihče doznati, kako je beraču
rodbinsko ime. Vedo le to: da je 87 let star, kar je
Andrej sam povedal. Tudi ne vedo, kdo bo plačal
stroške za prevoz v bolnišnico in bolniške stroške,
ker seveda tudi ni znano, kam je bil berač Andrej
pristojen.

○ Dve nesreči na snegu. Pretekla nedelja je
bila še vedno radodarna z zimskim veseljem, kljub
temu, da se je sneg ponekod že talil. Mladina se je
sankala, smučala in drsala, kjer je bilo to le mo-
goče. Pri tem se je pripetila hujša nesreča v šte-
panji vasi, kjer se je po golovških pobočjih in Pla-
nirju sankalo vse polno mladine. S sank je padel in
si zlomil nogo 16 letni Henrik Piller, sin krojača na
Kodeljevem. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v
ljubljansko bolnišnico. — Tja so v nedeljo pripel-
jali tudi 19 letnega Stanka Dorniča iz Podnarta, ki
si je zlomil nogo pri smučanju.

○ Samoumor. Včeraj zjutraj so našli v nje-
govem stanovanju v Gorupovi ulici 12 obešenega že-
lezničarja elektromonterja A. R. Pokojniku je bilo
27 let. Policijski zdravnik je mnenja, da je R. storil
ta korak v popolni duševni zmedenosti.

○ Tatvina hranilne knjižice in gotovine. Po-
sestnik Jakob N. na Viču je imel varno skrito svojo
hranilno knjižico, na katero je bilo naloženih okrog
6000 Din, v njej pa je imel skritih in zavitih še pet
»jurjeva«. Tako dolgo je hodil Jakob ogledavati na
skrito mesto svoje lepe bukele, dokler ni to izvo-
hal nekdo, ki ima tudi rad denar in hranilne knji-
žice. Ob času, ko Jakoba ni bilo doma, se je utiho-
tapol na skrivališče in izmislil vse: hranilno knji-
žico in vso gotovino. Jakob je osumil dva mlada
fantalina tega hudodelstva in policija ju je res pri-
jela. Zasliševali so ju v nedeljo in včeraj, vendar
pa jima do včeraj niso mogli še ničesar dokazati.
— Malo drugačen slučaj se je pripetil lastniku mle-
karne v Metelkovi ulici gosp. Franci Cotmanovi.
Stopila je le k sosedu po nekaj opravič, mlekarno
pa pustila odprto. Ko se je vrnila, je spoznala, da
je imela neljub obisk. Neznani dotopstnež ji je iz-
mislil iz predala 2100 Din. Tudi ona je osumila
nekega mlajšega moškega, ki pa je na policiji kma-
lu dokazal svojo nedolžnost.

Maribor

○ Še o ateri s pokvarjenim mesom. Ze
»Slovenski list« je poročal o splošnem javnem
mnenju, ki vlada glede petkove razprave pred
tukajšnjim kazenskim sodiščem s posebnim
oziranjem na naše mesarje in prekajevalce. Ugo-
tavljam, da se vsa poročila glede tega niti
najmanj ne nanašajo na naše mariborske me-
sarje in prekajevalce, o katerih je znano, da
nudijo strankam sveže in prvovrstno blago.
Ce se je zauživalo morda v Mariboru nevzbitno
meso, potem gre to na račun raznih temnih
prekupčevalskih elementov, ki brez koncesije
vthotaplajo v Maribor pokvarjeno blago in
ga »pod roko« prodajajo. Da se to prepreči,
bomo slejkoprej z vso odločnostjo podpirali
umesten predlog tukajšnje Zadruga mesarjev
in prekajevalcev, da se zabrani v mestnem
okolju mariborskem razprodaja mesa, ki ni
šlo skozi kontrolo v mestni klavnici in da se
naj sploh uvede praksa, da se vsa živina kolje
v mestni klavnici, ker je edino na ta način
možna kontrola prodajnega mesa.

○ Splošna delavska zveza Jugoslavije —
ta napis je zablestel na poslopju Ljudskega
doma na Ruški cesti. Torej je s socialističnimi
pritiklinami konec.

○ Občni zbor Prometne zveze. V nedeljo, 20.
t. m. se je vršil v Mariboru občni zbor železničar-
ske organizacije Prometne zveze, ki je bil po dele-
gatih iz cele Slovenije razveseljivo zastopan.
Navzočih je bilo 43 delegatov. Občni zbor je vodil do-
sedanji načelnik centrale tov. Kores, ki je v svojem
poročilu navedel v splošnem delo organizacije v
minulem letu. Kakor je bilo posneti iz ostalih po-

sveči. Dobro sem vedel, da je to bila »gigan-
tova palica«, ker to je bil njegov način ri-
barjenja. Ubijal je ribe z dinamitom. Privezal
je vžigalo z vrvice na dinamitno patro, jo
prizgal in vrzel razstrelivo v ribnik.

Kakor strela pa je skočila za njo Bellona,
da bi jo prinesla nazaj. Skoraj bi naglas za-
vpil od veselja. Claverhouse jo je klical, rjovel,
pa zaman. Metal je vanjo prst, dokler ni za-
grabila dinamita z gobcem, nakar se je obrnila
in plavala k bregu. V tem trenutku je naenkrat
spoznal v kaki nevarnosti se nahaja ter pričel
čel bežati kakor hitro so ga le nesle noge.
Kakor sem pričakoval in nameraval, je pes
dosegel breg in se podal za njim.

Povem vam, bilo je čudovito. Ribnik je bil
v naravnem amfiteatru. Na obeh straneh ga je
bilo možno prekorati po vrsti ploščatih kam-
nov, ki so moleli iz vode. Claverhouse in Bel-
lona sta skakala od kamna do kamna. Nikdar
ne bi verjel, da more debel človek tako hitro
bežati. Toda, on je bežal in Bellona, ki je dir-
jala za njim, ga je končno le dohitela. V trenu-
tku, ko je hotela skočiti ob njem v kvišku in
je bila ravno na kolenih, se je pokazala iskra
in oblak dima in strašno je zagrmelo; tam,
kjer sta bila še pred trenutkom mož in pes,
ni bilo videti drugega kot veliko luknjo v
zemlji.

»Smrt radi nesreče pri izvrševanju neza-
konitega ribarjenja.« Tako se je glasil komi-
sijski izrek.

In zato nisem malo ponosen, da se mi je
posrečilo izbežati se John Claverhouse-a tako
lepo in spretno. To ni bilo nobeno mazašvo,
nič brutalnosti; na celi stvari ni bilo nič, česar
bi se mogel sramovati — to mi boste radi pri-
znali. Njegov vražji smeh ne odmeva več od
gora, in nikoli več ne bo izšel njegov tolsti
lunasti obraz ter me jezil. Moji dnevi so sedaj
mirni in spim trdno in globoko...

Mož, ki je to tako mirno pripovedoval, se-
veda ni normalen. Bržčas ga bodo oddali v
noršnico ali v zavod za lečenje težko živčno
bolnih. Mogoče pa tudi ne.

Čuvajte se gripe!

Bacili bolezni pridejo najlažje v naše telo potom
ustne in grane odprtine. To najtemeljnejše razku-
žite in jo napravite o pomno proti napadu bacilov
ako uporabite okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

Dobe se v vseh lekarnah, cena jim je zelo pramerna!

ročil odborikov in nadzorstva, je organizacija ne-
umorno delovala in posvetila vso svojo skrb in
borbo edinemu in prepotrebemu cilju, da se tudi
železničarjem, osobito nižjim, izboljša njih položaj.
Da se pa organizacija lahko še krepkeje razvije, se
je sklenilo, da se centrala prenese nazaj v Ljublja-
no in da se spremeni ime organizacije v »Promet-
no zvezo železničarjev Jugoslavije«. Zivahna, da ša
debatu se je razvila radi predloga, da si organiza-
cija zopet ustanovi svoje lastno glasilo. Občni zbor
je zamislil ustanovitve lastnega glasila sprejel in
pooblastil načelstvo, da o tem razmislija in stori po-
trebne sklepe, da se ustanovitev prepotrebega sta-
novskega glasila pospeši. Z ozirom na to, da se je
centrala prenesla iz Maribora v Ljubljano, se je
sklenilo, da se v Mariboru osnuje ekspozitura ali
okrožje te organizacije, ki bo obsegalo v svojem
delokrogu ceo bivšo Stajersko, naš del Koroške,
Prekmurja in Medžimurja. Železničarji na navede-
nem teritoriju naj se obračajo na organizacijo v
Mariboru, vsi ostali pa na centralo v Ljubljani.
Nadaljevanje občnega zbora bo v Ljubljani. Dotlej
pa vodi še vse posle centrale dosedanj odbor
v Mariboru. H koncu se je sklenilo, da se ministru
za promet g. dr. Korošcu pošlje pozdravna brzo-
javka.

○ Izdani potni listi v preteklem letu. Oddelek
za potne liste pri tukajšnjem polic. komisarijatu je
izdal v letu 1928 na novo 1.161 potnih listov, po-
daljšal pa 4397 starih potnih listov ter vidiral 5637
potnih listov.

○ Iz fotografirane in daktiloskopične od-
delka na tukajšnjem polic. komisarijatu: Fotografi-
ranih je bilo v preteklem letu 591 oseb, 34 prstnih
otdov in 10 mest zločinov. V 32 slučajih je izvršil
oddelek ogled z daktiloskopičnimi pripomočki na
mestih zločinov, v 15 slučajih intervjuiral s policijs-
kim psom na mestu zločina. Identificiral je na pod-
lagi prstnih odtisov 4 zločince za šest slučajev.

○ Umrl je Holer Karl, kletar pri Götzovi pi-
vovarni, star 71 let. Pogreb bo jutri ob 15 iz sploš-
ne bolnišnice na mestno pokopališče v Pobrežju.

○ Tisecero voznijo je napravil pri tukajšnjem
rešilnem oddelku požrtvovalni član maribor. ga-
silnega društva g. Franc Schell.

○ Sobotnega podoficirskega večera se je ude-
ležilo mnogobojnih gostov. Opazili smo med
drugimi mestnega poveljnika generala Dimitrije
Spasiča, pod čigar pokroviteljstvom se je prireditev
vršila, dvornega svetnika dr. L. Starca kot zastop-
nika velikega župana, okrajnega glavarja dr. M.
Ipravca in policijskega nadsvetnika Kerševana. Pri-
reditve, ki se je vršila v okusno okrašen dvorani
Narodnega doma, je zelo lepo uspela.

○ Policijske vesti. H »Grafit« niso priglali
nikogar. Pač pa so bili prijavljeni sledeči slučaji:
ridar tatvine 1, ogrožanja osebnosti 1, raz-
grajanja 1, kaljenja nočnega miru 1, popadljivca
psa 1, cestno policijskega reda 1, nedostojnega ve-
denja 1 ter avto-predpisov 3.

○ Delo dobijo pri tukajšnji Borzi dela: 4 vi-
ničarji, 3 majarji, 6 blapcev, 2 zidarja, 1 lesar, 3
čevljarji, 1 brivec, 1 cirkularisti, 1 žagar, več vajen-
cev (čevljarske, kolarske, pekarske, mehaničarske in
slikarske obrti). Razen tega še 6 kmečkih delci, 1
kmečka gospodinja, 11 kuharic, 7 služkinj, 1 kuha-
rica za graščino, 1 kuharica za uradniško mazo, 8
šivilj za perilo, 1 šivilja za obleko, 1 plačnica na-
takarica, 1 poslužnica, 2 tovarniški delavci, 2 ho-
telski sobarici, 1 vzgojiteljica, 1 sobarica, 1 varu-
ška, 6 učenk za šivanje perila in 1 šiviljska vajenka.
Iskalo je dela v času od 12. do 19. t. m. 166 oseb.
Službenih mest je bilo samo 68 prostih, delo je do-
bilo 61 oseb, odpotovalo jih je 8, odpadlo pa 49.

Celje

○ Ljudska knjižnica na Cankarjevi cesti 4 je
kljub svojemu kratkemu obstoju znaa priletnosti ne-
pričakovano velik krog prijateljev in bravcev. Saj
pa tudi razpolaga z vso sodobno slovensko litera-
turo in more v tem pogledu vsakomur postreči. Ko
bodo dopuščala sredstva, bo knjižnica nabavila tudi
moderno nemško literaturo. Odvisno pa je to kajpa
od naklonjenosti naše javnosti. Zato vabimo vse
prijatelje lepe knjige, da se knjižnice spominjajo
ne le, ko gre za potrebo lepega čtiva, temveč tudi,
ko gre za njeno razširjenje. Knjižnica je odprta
vsak delavnik ves dan, ob nedeljah pa od 9 do 10
dopolodne.

○ Čevljar, ki najbrž ni čevljar. Francka B. je
služkinja v Gaberju. Začetkom decembra je prišel
k njej Joža Pintar, se je predstavil kot čevljar in se
pogodil z njo, da ji napravi za božič nove čevlje za
tako in tako ceno. Francka je o božiču zaman ča-
kala na čevlje in čaka zaman še danes. Pa ne samo
to: Joško ji je takrat potožil, da nima denarja in da
bi potreboval kakih 50 Din predplačila. Pa mu je
Francka da'a tudi le denarce, da jih je Joško pora-
bil ne za čevlje, temveč najbrž za okrepitev svojega
želodca.

Moč, aroma in prijeten okus

v tem se odlikujejo vedno sveže pražene kave
(mešanice). - Tvrška ANTON FAZARINC, Celje.

Dopisi

Trbovlje

★ Blagoslovitev novega pokopališča. Ker do-
sedanje občinsko pokopališče ni več ustrezalo po-
trebi, ga je občina podaljšala. Kupila je v ta namen
2800 m² sveta, ki je mejil na staro pokopališče. Pre-
teklo nedeljo je g. duh. svetnik, župnik Gašparič
blagoslovil podaljšano pokopališče.

★ Vlomileno je bilo v delavsko kuhinjo na
Dobrni. Tatovi so odnesli 10 kg klobas, nekaj de-
narja in drugih stvari.

Vrhnika. Ker je ponovitev drame Romeo in
Julija dobro izpadla in jo publika želi še videti,
naznaja dramatični odsek, da se bo vršila ponovitev
v soboto, dne 26. jan. t. l. ob 8 zvečer v Rokod.
domu v prid Cankarjevemu spomeniku. — Dra-
matični odsek.

No, ponášam se, da sem prebrisan dečko.
Ko sem torej sklenil John Claverhouse-a umo-
riti, sem se naniel vse tako opraviti, da bi se
mi ne bilo treba sramovati, če bi bil kdaj
pozneje na to pomislil. Sovražim šušmarstvo
in brutalnost. Da bi pobil moža z golo pestjo
— fej, to je zame nekaj ogabnega, to me od-
bija. Da bi John Claverhouse-a (oh, to strašno
ime) ustrelil, zabodel ali pobil s kolom, tudi
to ni nič za me. Meni je bilo do tega, da bi to
storil ne samo na lep in spreten način, nego
tudi, da ne bi padel na me niti najmanjši sum.

S tem ciljem pred očmi sem si ubijal gla-
vo in po enem tednu napetega razglabljanja
sem skoval načrt in šel takoj na delo. Kupil
sem pet mesecev staro prepelčarko ter se po-
polnoma posvetil njeni dresuri. Ako bi me kdo
oprezoval, bi opazil, da je obstojala vsa dre-
sura v tem, da jo naučim — aporitanja. Me-
tal sem v vodo palice in učil peico, nazval sem
jo Bellona, da mi jih je prinašala iz vode in
tudi, da mi jih je takoj oddala, ne da bi se
še igrala z njimi. Vadiel sem jo med dru-
gim tudi tako, da sem pričel teči in pes je
moral teči za menoj, da me je dohitel in od-
dal palico. Bellona je bila bistra žival in je
delala vse vaje s tako pridnostjo, da sem bil
z njo kmalu popolnoma zadovoljen.

Ob prvi priliki sem poklonil Bellono John
Claverhouse-u. Dobro sem vedel, kaj sem storil.
Poznal sem njegovo slabo stran in prišlo
mi je tudi na uho, da ne lovi rib na zakonit
način, kateremu se udaja redno in z veliko
strastjo.

»Ah, pa vendar ne,« je dejal, ko sem mu
stisnil v roko konec povodca. »Pa vendar ne
mislite resno?« Odprl je usta nastežaj in se
smejal z vsem svojim prokletim luninim obra-
zom. »Jaz sem si vedno mislil, da me ne mo-
rete trpeti,« je vzkliznil. »Ali ni smešno, da
sem se mogel tako zmotiti?« Že ob sami misli
se je moral držati za trebuh, da ne bi počil
od smeha.

»Kako jo kličete?« je vprašal med salvami
smeha.

»Bellona,« sem odvrnil.

»He! He!« je hehetal. »Kakšno zabavno
ime!«

»Skripal sem z zobmi, ker njegova veselost
mi je šla skozi mozeg, da sem pihal od togote.
»Bellona je bila, kakor veste, Marsova
žena.«

Tedaj se mu je začel razlivati lunin sij
preko vsega obraza, in slednjič je izbruhnil
besede: »To je bil moj prejšnji pes. No, potem
je pa sedaj vdova. Oh, Ho! Ho! He! He! He!«

je meketal z menoj, ko sem se obrnil in bežal
na vso moč nizdol po hribu.

Minilo je teden dni in v nedeljo zvečer
sem mu rekel:

»V ponedeljek greste proč, kaj ne da.«

Zarežal se je in priklimal.

»Potem si boste pa morali drugod poiskati
postvri, ki jih tako radi jeste.« Ni občutil moje
zbadljivke.

»Ne vem,« je zahihital. »Vsekakor hočem
jutri zjutraj na vse zgodaj še enkrat prav po-
šteno izrabiti priložnost!«

Sedaj sem bil gotov uspeha in močno ve-
sel sem šel domov.

Naslednjega dne, zgodaj zjutraj sem ga
opazil, ko je šel mimo. Z mrežo in plateno
vrečico; za njim pa Bellona.

Vedel sem, kam hoče, zato sem jo ubral
preko travnikov in splezal preko grmičevja na
grič. Previdno, da me ne bi kdo opazil, sem
šel nekaj milj po slemenu griča, dokler ni se
imprisel v mal, naraven amfiteater med go-
rami, kjer je šumela majhna reka po globoki
soteski, odkoder je kmalu nato padala v velik
miren ribnik, kjer se je umirila. Tu je John
Claverhouse ribaril. Vesel sem se na vrh
griča, odkoder sem lahko opazoval, kaj se je
godilo naokrog in si prižgal pipo.

Kakal sem le nekaj minut, ko se je pri-
trkljal John Claverhouse ob reki navzgor.
Krog njega je skakala Bellona, obidivno sta
bila oba najboljša volje; kratko ostro bevska-
nje Bellone se je družilo z njegovimi globo-
kimi toni. Dospevši do ribnika, je odložil mre-
žo in vrečico ter privlekel nekaj iz hladnega
žepa, nekaj, kar je bilo podobno veliki debeli

Sport

Smuški dan v Bohinju

Pod pokroviteljstvom JZSS je SK Bohinj priredil v nedeljo, 20. t. m. tri prvenstvene smuško tekme.

Kot prva se je vršila dopoldne ob 9 vztrajnostna tekma na 18 km v treh skupinah. V prvi so bili olimpijci, v drugi so verificirani tekmovalci, ki dosledaj še niso dosegli enega prvih treh mest in v tretji oni, ki dosledaj še niso tekmovali.

Proga je bila dobro izbrana in je odgovarjala norveškemu tekmovalnim program ter zahtevala od vozačev dokaj izkušenosti in spretnosti. Start je bil pred občinskim domom v Boh. Bistrici, od tod je proga potekala mimo cerkve na most čez Savo, nato levo do vrh senčnice (vzpon 230 m), navzdol na Blato pod Češnjico, po polju Zgornje bohinjske doline, skozi Staro Fužino do Sv. Janeza, za vasmi Ribiči laz, preko Dobrave čez Pozabljeno ter po obronkih južno Boh. Bistrice, čez Rebno in Goričico proti občinskemu domu.

V posameznih skupinah so najboljši dosegli te-le rezultate: I. Skupina: 1. Ing. Janko Janša (Hirija) 1:34.27; 2. Stane Bervar (SK Ljubljana) 1:37.06; 3. Boris Jenko (Hirija) 1:37.58 (je imel defekt na smučeh). — II. skupina: 1. Tomaž Godec (SK Bohinj) 1:32.07; 2. Anton Muravec (SK Bohinj) 1:45.27; 3. Stane Frank (SK Ljubljana) 1:53.08; 4. Avg. Primožič (SK Tržič) 2:02.57. — III. skupina: 1. Jože Gašperin (SK Bohinj) 1:48.31; 2. Lovrenc Arh (SK Bohinj) 1:49.02; 3. Ferdo Kofol (SK Bohinj) 1:59.08.

Izven konkurence se je udeležil tekme tudi poganjkar Gjorgje Dimitrijevič, ki je dosegel 1:55.46.

Dr. Stane Kmet je zlomil smučko, sicer bi se placiral na eno prvih mest.

Prvenstvo Bohinja za leto 1920. je bilo prisojeno Godecu, ing. Janši in Bervarju, ki so dosegli najboljša časa.

Ob 11 se je vršila tekma dam na 5,5 km. Start je bil na Reparju nad Zlanom, pod Dobravo pa se je proga združila z glavno progo.

Tekmovalci sta le dve: Vida Bervar (SK Ljubljana) 35:38 ter Marta Pibernik (Hirija) 38:35. Bervarjeva se je osvojila naslov prvakinje Bohinja za leto 1920.

Pol Bohinja pa se je zbralo pred občinskim domom okoli ene popoldne, ko so startali najmlajši Bohinjci — naraščaj in deca na 4 km. Tako ljubezen in navdušenje za smučanje, kot so ga pokazali mali tekmovalci, je redko videti. Kot roj čmrljev so se na poziv startarja usuli za njim, ko jih je pozval na start. Start je bil na Kozjem hrbtu, odkoder je proga peljala mimo novih vojaških stavb, dalje ob predoru na Mel ter preko hrbtov južno Bistrice in Goričice pred občinski dom.

Tekmovali so v dveh skupinah in sicer naraščaj od 13—18 let ter deca od 8—13 let, od prve skupine se je tekme udeležilo 29, od druge pa 30.

Dosegli so te-le čase: Naraščajniki — 4 km: 1. Jakob Zen iz Boh. Bistrice 16:54; 2. Alojzij Odar iz Stare Fužine 17:30; 3. Janez Podlipnik iz Laškega Rova 17:44; 4. Maks Sodja iz Boh. Bistrice 18:01; 5. Leopold Koberl iz Raven 18:31. Več kot 25 minut ni nihče vozil. — Deca — 4 km: 1. Albin Novak iz Boh. Bistrice 18:18; 2. Franc Korošec iz Lomivnika 18:58; 3. Florijan Stare iz Češnje 19:36; 4. Stanko Rozman, Boh. Bistrica 19:47; 5. Martin Stare, Češnja 20:05.

(Kakor pri decu tako pri naraščaju se so tekmovalci po doseženih časih plasirali v istem vrstnem redu kot že pred 14 dnevi pri izbranih tekmah, tako da nedeljski rezultati niso nič slučajnega.

Vreme je bilo najlepše, sneg zelo dober. SK Hirija (Nemčevina sekcija). Peziva se članstvo sekcije, da se udeležijo rednega zimskega teatina vsak tork in četrtek ob 6.15 zvečer v telovadnici I. dv. gimnazije. Prosim polnoštevilno in točno. — Nabelnik.

Propagandni smuški tek na 8 km na Bledu

V nedeljo, 20. t. m., so Gorjanci in Blejčani startali. Priglasilo se je 18 tekmecev, od katerih je le eden odpisal. Tekmece razen dveh še sploh niso tekmovali, nobeden od njih pa si ni še priboril kakšnega darila. Sem nov naraščaj, ki je prvič nastopil na tekmi. — Proga je bila trasirana iz srede občine Gorje; obšla je vse vasice do Retice, kjer se je pa spustila do jezera in dosegla na Mlinem pred Petrami cilj. Proga je bila gorske kakovosti in za začetnike razmeroma težka, a zato prav poučna. Smučica je bila dobro izvožena in v redu so delovale kontrole. Sneg je bil prav ugoden za smuko. Najboljši tekmovalci so dosegli sledeče rezultate: 1. Ivan Černe (Gorje) I. mesto 59 min. 24 sek.; 2. Joža Vrhunc (Bled) II. mesto, 1.02 min. 11 sek.; 3. Milan Kokalj (Bled) III. mesto, 1.02 min. 40 sek.; 4. Lovro Zemva (Gorje) IV. mesto, 1:05.44.

Propagandni smuški tek je zbudil zanimanje tudi med domačini. Na progi kakor na cilju so vaščani pozdravljali propagandne tekmece in odbravali z navdušenjem razvoj smuškega sporta v našem kotu.

V soboto, 2. jan. bo mladinska tekma na 3 km. Na sport stadionu vežba skokov in skyjöring izven konkurence.

SMUŠKA PRIREDITEV V LOGATCU.

Šele ustanovljeni sportni klub v Logatcu je v nedeljo priredil dobro uspešno smuški tek na približno 5 km dolgi progi. Start je bil pri kapelici na Sekirici, od tam je tekla proga po grebenu Ženika na Gaberke, v dolino za Gor. Logatec, nazaj na vrh Sekirice h kapelici. Tekla se je udeležilo 21 tekmovalcev, od katerih je bilo tudi 5 vojaško obmejne čete. Doseženi so bile te-le uspehi: 1. Čuk (Logatec) 31:32; 2. Plečnik (Logatec) 32:40; 3. Klanžar (Logatec) 33:11; 4. Potočnik (Logatec) 34:16. — Prireditve je potekla brezhibno in je po končani tekmi predsednik zmagovalcem razdelil darila.

SMUŠKA TEKMA ZA PRVENSTVO ZAGREBA.

Hašk je priredil na Zagrebški gori smuško tekmo na približno 12,5 km dolgi progi za prvenstvo Zagreba. Vseled nenadne spremembe vremena je prireditve precej trpela, kar je zelo vplivalo na rezultate. Startalo je 21 tekmovalcev, na cilj jih je prišlo samo 18. Favorita Valentekoviča je prehitel mladi ambiciozni Stiasny. Doseženi so te-le uspehi: 1. Stiasny (Hašk) 1:08.06; 2. Valentekovič (Hašk) 1:09.33; 3. Obadič (A. S. K.) 1:11.13; 4. Pirh (smuški klub Ljubljana) 1:15.25.

IV. redni letni občni zbor kolesarskega in motociklističnega društva »Savac« v Ljubljani se vrši dne 2. februarja 1920 točno ob pol 10 dopoldne v gostilniških prostorih g. Kavčiča, Privoz št. 4 (Prule). — Odbor.

Jugoslavija: Soke 4:2 (2:1). V Beogradu je bila v nedeljo odigrana finalna tekma za pokal »Čike Dače«.

Motociklisti V smislu nove uredbe mora vsak motociklist položiti izpit za upravljanje motornega vozila. Motoklub Ljubljana priredi v ta namen poučni tečaj za vse svoje člane, ki bodo morali polagati omenjeni izpit, proti malenkostni odškodnini. Prijave je poslati na naslov Motokluba Ljubljana, The-Rex, Gradišče 10. — Odbor MKL.

Motoklub Ljubljana naznanja vsem svojim članom, da se vrši njegov občni zbor v torek, dne 29. t. m. ob pol 9 zvečer v klubovem lokalu »Hotel Strukelj« v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. poroč. gospodarja, 5. poročilo revizorjev, 6. poroč. načelnika športne komisije, 7. volitve, 8. odobritev novega proračuna, 9. sprememba pravil, 10. dolžitev članarine in pristopnine za l. 1920, 11. samostojni predlogi, 12. služajnosti — Odbor M. K. L.

Sportni dogodki

V ospredju zanimanja je seveda zimski sport. Poleg domačih tekem omenimo v prvi vrsti hitrostne drsalne tekme za prvenstvo Evrope v Davosu. Najprvo smo mislili, da bodo izvajali te tekme Norvežani sami med seboj, ker je bil Thunberg obel. A Thunberg je okrevljal in prišel v Davos. Zmagal je v dveh tekmah, v drsanju na 500 m in na 1500 m; ostali dve tekmi je dobil Norvežan Ballangrud, na 5000 m in na 10.000 m. Thunbergov čas na 500 m 42.8 je nov svetovni rekord, prav tako Ballangrudov čas na 5000 m 8:24.2 (doslej 8:36.5). Za 1500 m je porabil Th. 2:19, za 10.000 m B. 17:43.4. Torej je seznan svetovnih drsalnih rekordov na očišne razdalje danes sledeči:

500 m Thunberg 42.8,
1500 m Mathiesen 2:17.4,
5000 m Ballangrud 8:24.2,
10.000 m Carlsen 17:17.4.

Kakor vse kaže, se bo ta seznam v teku letošnjih zimskih sezije še spremenil.

V drsanju parov sta zmagala v Davosu Scholz-Kaiser (Avstrija). — Evropske prvenstvene tekme smučarjev se bodo vršile od 4. do 10. febr. v Zakopanah (poljska Tatra). V St. Moritzu je predsdal Finca Lappalainen 50 km v 5:21.2.

Kljub hudemu mrazu se je spustil neki Anglež pri Messini v morje in je preplaval 3 km široko ožino v 1 uri.

Drug Anglež, Campbell, se je vkrcal v Southamptonu z avtomobilom, ki ima 1000 KS. V Južni Afriki bo delal z njim poskuse v hitrosti. Če ne bo dosegel nameranih in preračunjenih 354 km, si bo dal zgraditi drug dirkalni avto.

V Severni Afriki — v Kairo — se bo vršila 1. marca seja Mednarodnega olimpijskega odbora; nadaljne seje se bodo vršile v Aleksandriji. Najprvo pride na vrsto vprašanje, ali naj se vršijo olimpijske igre leta 1936. v Nemčiji ali v Španiji; obe ti dve državi se v prvi vrsti potožujeta za njih prireditelje. Dalje se bodo posvetile, ali naj se zimске olimpijske igre leta 1932. vršijo v Ameriki ali ne; Amerika se jih nekam brani, rada bi jih pa priredila Norveška. Tretje vprašanje je skrajšanje olimpijskega programa. O tem smo že pisali.

V Kairo se je Hungaria revarzirala in je premagala tamosnje moštvo 2:0. Viktorija iz Zizkova je igrala s Kladnom 5:1.

Žižkov je v Pragi. Praški občinski svet je sklenil, da bo dal napraviti Karlu Koželuhu za njegovo zmago v Bristolskem pokalu dragoceno kiparsko delo. Največje priznanje njegovih sposobnosti je došlo Karlu iz Amerike: tamosnja zveza tenisa ga je bržjavno povabila, naj trenira njene igravce za Davisov pokal. Večjega priznanja pač ni mogel dobiti. — Še tekem v Wimbledonu se bom udeležil, potem se poročim, pravi Willsova Helena. — Morpurgo je premagal Brugnona, velik uspeh.

Karel bo šel torej morda v Ameriko; ei Quafi se je pa vrnil od tam nazaj na Francosko. Prav nič ni zadovoljen s finančnim uspehom svojega potovanja; prišlo je vse drugače, kot so mu obljubljali. Morja se bo godilo Rayu, ki pride poleti v Evropo, prav tako.

V Evropo bodo prišli tudi indijski igravci hokeja; njih olimpijski uspehi nam pravijo, da bodo vse nasprotnike kar pogazili in pozobali.

Tudi za Carnera so mislili, da bo nasprotnika Rosenmanna kar pobrusljal; pa ga ni in ga je le s težavo po točkah ugnal. Zmago po točkah nad mladim Steinbachom so prisodili v Berlinu tudi Dongörgenu; pa je bila zmaga neopravičena in nastopivše žvižganje izjemoma enkrat opravičeno.

Šestdnevno dirko v Leipzigu je dobil par Goebel-Richli, doslej v mednarodnih dirkah bolj malo znan.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 22. jan.: 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30: Stanje vode in borzna poročila. — 17: Radio-orkester. — 18.30: Tajnik gremija trgovcev g. Smuc: Davčna napoved za trgovce in obrtnike. — 19: Nemščina, poučuje gospa dr. Piskernik. — 19.30: Kemija vsakdanjega življenja, predava prof. Pengov. — 20: Drama: Häbel, Judit. Radio-orkester. — 22. Poročila in časovna napoved.

Sreda, 23. jan.: Radi značenja strojev program izostane.

Četrtek, 24. jan.: Radi značenja strojev program izostane.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Torek 22. jan.: »DOBRI VOJAK ŠVEJK«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Četrtek 24. jan.: Ob 15: »MODRI OSLIČEK MIŠKO«. Otroška predstava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Torek, 22. jan.: »AIDA«. Red B. Sreda, 23. jan.: »LEPA VIDA«. Red A. Četrtek, 24. jan.: Zaprto.

Slavenska banka

Občni zbor upnikov konk. mase Slavenske banke, d. d. v Zagrebu je sklican za 29. januarja t. l. ob 9 dopoldne v prostorih konk. mase v Zagrebu, Vlaška ulica 53. I. stopnišče, I. nadstropje, na katerem se ima odobriti prodaja dragonskih vojašne v Mariboru.

Sestanek slovenskih upnikov Slavenske banke. Slovenski upniki Slavenske banke d. d., Zagreb, se vabijo na sestanek, ki bo dne 26. t. m. v Ljubljani v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, Miklošičeva c. 20 ob 10 uri dopoldne. Dnevni red: Poročilo upniškega odbora o stanju konkurza Slavenske banke, posvetovanje in sklepanje o korakih in načinu, kako konkurzno postopanje čim prej dovesti do zaželenega konca. — Zveza jugoslovanskih hranilnic.

Slavenska banka, podružnica Dunaj. Povodom vesti o nekaki ponudbi 130.000 šilingov, t. j. nagodbene kvote po dr. Emilu Korelu nam poroča konkurzna masa Slavenske banke, da dr. Korel ni bil niti zaupnik konkurzne mase niti namestnik konkurznega upravitelja v tej nagodbi, ampak zaupnik upnikov podružnice na Dunaju in vse to nima nikakega vpliva niti zveze s konkurzno maso Slavenske banke. Omenjena vsota je nagodbena kvota, ki je bila stavljena na razpolago upnikom iz mase, ko je nagodbo potrdilo dunajsko sodišče. Doznava mo nadalje, da je odvešniška zbornica na Dunaju že podvela akcijo, da zbere manjkajoči znesek in da na ta način dunajski upniki pridejo do nagodbene kvote.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 15. januarja 1920. (Vse v milj. Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 8. januarja). Aktivna: kov. podlaga 311.6 (— 24.2), posojila: menična 1398.6, lombardna 254.5, skupaj 1653.2 (— 46.4) saldo raznih računov 743.4 (— 21.0); pasiva: bankovci v obtoku 5.271.2 (— 225.3), državne terjatve 500.8 (+ 46.1), obveznosti: žiro 557.1, razni računi 228.0, skupaj 785.2 (+ 37.2); ostale postavke neizpremenjene.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Greinitz, ind. in trg. d. d., Sarajevo, je opustila trgovino z železom in sedaj ima samo še železarno na Muti; bilanca za 1927 izkazuje na kapital 15 milj. Din 7.83 milj. izgube (1926 samo 1.2 milj.), največ iz udeležbe na raznih podjetjih (4.5 milj. Din).

Prva generalna banka v Nišu, ena največjih srbskih provincialnih bank, izkazuje za 1928 pri kapitalu 5 milj. in donosu 1.9 (1.6) milj. 682.000 (651.000) Din čistega dobička. Tudi za 1928 je predlagana dividenda 50 Din (10%) kakor za 1927.

— Sečanska opšta štedionica v Senti, eden najstarejših vojvodinskih zavodov (ust. 1870), objavlja bilanco za 1928, v kateri je izkazano na kapital 1.2 milj. Din 204.000 (203.000 Din); dividenda za 1927 10%. — Obrtna udruga za štednjo i predujam v Zagrebu je dosegla za 1928 na 6.66 milj. poslovnih deležev 60.735 Din čistega dobička. Članov je bilo koncem 1928 2478. — Sasa, d. d. za industrijo gipsa in umetnih gnojil, v Zagrebu, izkazuje za 1928 samo še 13.713 Din izgube napram 934.424 Din za 1927; kapital znaša 5 milj. Din. — Pruga, d. d. za gozt. in ind. železnice v Zagrebu je zaključila 1928 ugodneje kakor 1927; l. 1928 je dosegla 508.208 Din čistega dobička napram 323.051 Din za 1927 pri kapitalu 4.5 milj. Din.

Borza

DENAR

Današnji devizni promet je bil prav znaten. Privatno blago je bilo zaključeno samo v devizi Pariz, ponudbe so bile tudi v devizah Trst in New York, vendar ni prišlo do zaključkov. V vseh ostalih devizah je intervenirala Narodna banka. V tečajih je omeniti ponoven dvig Curiha za 15 par.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

21. januarja 1920.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 1. i.
Amsterdam	—	2.85.—	—	—
Berlin	1353.70	1356.64	1357.—	1354.50
Bruselj	—	791.76	—	—
Budimpešta	—	993.82	—	—
Curih	1094.40	1097.41	1096.90	1095.75
Dunaj	799.65	802.05	800.55	800.82
London	276.—	276.88	276.40	276.88
New York	—	56.87	—	56.86
Pariz	221.60	223.61	222.60	—
Praga	168.20	169.—	168.60	168.60
Trst	298.15	298.22	—	298.10

Zagreb. Amsterdam 2280—2286, Berlin 1853.50 do 1856.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.05 do 802.05, London 276—276.80, New York 56.77 do 56.97, Pariz 221.70—223.70, Praga 168.20—169, Trst 297.18 do 299.18.

Belgrad. Amsterdam 2282, Berlin 1853.50 do 1856.50, Bruselj 790.20—798.20, Budimpešta 992.32 do 995.32, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.05 do 802.05, London 276—276.80, New York 56.57—56.77, Pariz 221.70—223.70, Praga 168.20—169.

Mariborsko gledališče

Torek, 22. januarja ob 20. uri: »Na cesaričino povelje«. Ab. A.

Sreda, 23. januarja ob 20 uri: »Učiteljica«. Ab. B. Prvič.

Četrtek, 24. januarja ob 20. uri: »Divja raca«. Ab. C. Kuponi.

Gostovanje ljubljanske opere v Mariboru z operama »Oedipus rex« (Stravinski) in »Iz komične opere« (Osterc) se vrši po vsej priliki še ta teden. Natančni datum se bo objavil, čim odpravi g. Banovec.

Prireditve in društvene vesti

Zupne vaje, napovedane za tekoči teden, odpadejo radi obolenosti več članov. Tajnik.

Redni občni zbor Umetniškega društva se bo vršil dne 9. februarja ob 20 v Delavski zbornici z običajnim dnevnim redom.

Cerkveni vestnik

Kongregacija »Zalostne Matere božje« pri sv. Florijanu vjudno naznanja, da ne bo shoda 22. januarja 1920, temveč šele 5. febr. 1920.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 128.65, Budimpešta 90.65, Bukarešt 3.12, Dunaj 73.05, London 25.22, New York 520, Pariz 20.92, Praga 15.39, Trst 27.2125, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 84.95. Dunaj. Belgrad 12.49875, dinar 12.45.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prašedionica 920 den., Kred. zav. 175 den., Vevče 120 den., Slavonia 56 den., Sešir 106 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda sr. 448—449, kasa 448—449, termijni: 2. 423—423.50, 7 odst. inv. pos. 87—87.50 (87), agrari 53—53.50. Bančni pap.: Union 56.50—57 (56.50), Poljo 17.50—18, Kred. 93, Jugo 91—92 (91), Lj. Kr. 121—126 (123), Medjun. 57.50, Nar. 7150—7200, Prašed. 923—925 (922.50 do 925), Zem. 138—140, Ravna 80. Ind. pap.: Guttmann 190—205, Slavonia 5—5.50, Slaveks 101—105, Danica 162—168, Drava 475—500, Ost. Jhov. 180 do 196, Brod. vag. 330—350, Union 805—820, Isla 23 do 25, Trbovlje 480—485 (480), Vevče 124 den., Nar. Sum. 30—32.50, Piv. Sar. 220—225, Oceanica 245 denar, Nar. ml. 26.

Belgrad. Narodna banka 7100, vojna odškodnina 447.50, 2. 420—421.50, Izvozna banka 1150, Beogradska zadr. 7000, 4% agrari 52—53.25.

Dunaj. Podon. avska-jadr. 87.31, Zivno 135.25, Jugo 10.90, Hipo 6.85, Alpine 40.10, Leykam 9.35, Trbovlje 59, Kranjska industr. 36, Mundus 194.50, Slavex 11.75, Slavonija 0.66.

Žito

(Tedenski pregled.)

Čvrstejši položaj, ki je zavladal zadnji čas na žitnem trgu in ki je, zlasti kar se tiče pšenice, neprilicaven in tudi v nekem smislu neučelnjen, se je razvil zaradi spekulativno povzročene hose na ameriških tržiščih, kateri se je pridružil prehodno pomanjkanje promptnega blaga na trgu vsled slabih dovozov radi zasneženosti poti in velikega mraza. Cene, ki so se v prvih dneh tega tedna stalno naraščale, so proti koncu tedna ostale nespremenjene in položaj je zadobil nejasno in negotovo lice. Dejstvo je, da se s poskusom hosiranja cene za pšenico splošni položaj žitne trgovine nikakor ni izboljšal in da je zdaj njega krivost še vedno nerešena, ker država ni podvela nobenega izmed obljubljenih in pričakovanih korakov, da se izvoz omogoči, producenti in trgovci pa k rešitvi tega problema tudi niso ničesar doprinesli. Vprašanje našega izvoza pšenice je pa edino resno vprašanje naše žitne trgovine v tej sezoni. — Na drugi strani je povzročila slaba letina koruze tudi za ta pridelek dokaj slab položaj. Cene neprestano naraščajo, tako v Ameriki in na vseh svetovnih tržiščih, kakor pri nas. Res je, da vojvodinski producenti mnogo svojega pridekla porabijo doma za svinjerejo, vendar je vsakakor izredno visoka cena velika ovira za promet s koruzo in se je v pasivnih krajih konzum tega predmeta skril na minimum. — Oves bosanski je na ponudbo po 242.50 pariteta Banja uka, a slavonski oves velja v Podravini 252.50. — Ostali produkti so nespremenjeni.

— o —

Hosa, ki se je bila zadnji čas pojavila na žitnem trgu, je, kakor vse kaže, že dosegla svoj višek ter se bodo cene najbrže polagoma začele nižati. Za pšenico je položaj že nekaj dni povsem neizpremenjen. Opaziti je, da se sklepajo zaključki v normalnejši meri tudi za Slovenijo. Koruza pa, ki je vse do konca preteklega tedna beležila neprestan dvig pri nas prav tako kakor na inozemskih tržiščih, je bila danes mirna, kar je znamenje, da je tudi zanjo minila hosa. Enako mirno je tržišče ostalih proizvodov, katerih cene so ostale neizpremenjene.

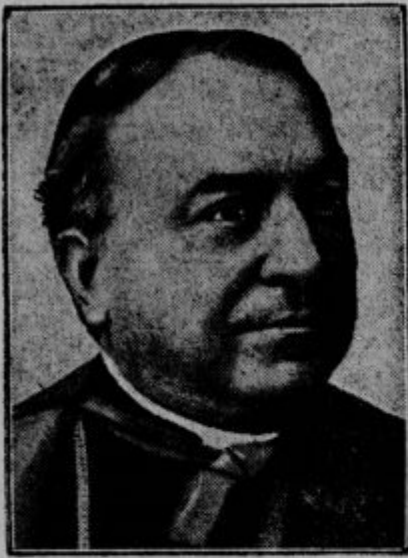
V Ljubljani notirajo:

Dež. prideški (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dobava promptna): pšenica 80 kg 2% za januar 285—287.50, za februar 290—292.50, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310, moka Og vag. bl. Iko Ljubljana 420—425, laplatska koruza 320, umelno sušena 310, primerno suha 295

Sveta življenje in vrvenje

Bismarck in Rothschild

Zgodovinar Egon Cezar Corti je izdal pred kratkim drugi zvezek svojega dela: »Rodbina Rothschild v času svojega razcveta.« Mnogo stvari izve človek v tej knjigi in skoro na vsaki strani naleti na zanimivosti, kako so se mogočniki sveta, plemenitaši, patriciji, generali in višji uradniki, da celo vlade v imenu svojih držav zatekale v zadregi za denarno pomoč k sicer toliko zaničevanim Židom. Posebno zanimiva so poglavja, ki pri-

Kardinal Gaspari, državni tajnik sv. očeta za zunanje zadeve, je nedavno težko obolel. Sedaj je že izven nevarnosti.

povedujejo o stikih Bismarcka z Rothschildi.

Bismarck je bil tedaj zastopnik pruske vlade v Frankfurtu, kjer se je sestajal nemški državni zbor. Tudi avstrijske dežele so bile zastopane v tem zboru.

Prvi vtis, ki ga je Bismarck dobil v Frankfurtu, ni bil ugoden. »Ostudno, dolgočasno mesto.« Tudi diplomacija se mu je zazdela kot grd poklic. Občevanje med poslaniki se mu ni zdelo nič drugega kot medsebojna nezaupljivost in vohunstvo. »Nihče ne bi verjel, koliko šarlatanstva in domišljavosti premore ta diplomacija.«

Med prvimi, ki so Bismarcka obiskali, je bil stari Amšel Mayer Rothschild, ki je želel imeti do Bismarcka enako ugodno razmerje, kot do grofa Thurna, zastopnika Avstrije. Bismarcku se je zdela Rothschildova osebnost kuriozitetna. Uglednejša družabna plat Frankfurtu mu je ugajala vedno manj. »Pred tukajšnjimi odličniki se ne boj,« je pisal Bismarck svoji ženi, »po denarju je Rothschild najuglednejši, odzemi pa vsem njihov denar in prejemke, pa boš videla, kako malo odličen je vsak sam na sebi.«

Prvemu obisku Rothschilda je sledilo po pripovedovanju Cortija, več povabil Bismarcka k Rothschildu. Da pa Bismarck le ne bi mogel odpovedati in bi gotovo prišel, ga je Rothschild povabil k prvemu dinerju že dolgo prej. Bismarck mu je odgovoril, da pride, če bo do tedaj še živ. Rothschilda je ta odgovor zelo pretresel, tako, da je vsem ljudem pripovedoval: »Kaj ne bo živ, kaj bi že umrl, tak mož, ko je še tako mlad in krepak!«

Rothschild je bil pravoveren Žid in tudi pri slavnostnih obedih ni pokusil nobenih, njegovim verskim predpisom nasprotujočih jedi. »Johan,« je dejal svojemu slugi, »vzemi malo kruhka s seboj, za srne!« ter šel nato pokazat gostom svoj vrt, v katerem se je pasla krotka divjačina. »Gospod beraun« (baron), je dejal Bismarcku, »tale roža me košta 2000 goldinarjev, prav zares: 2000 goldinarjev, prepustim vam jo za 1000, še raje pa vam jo šenkam. Prinesli vam jo bodo k vam domov. Bog ve za to, kako zelo vas spoštujem, gospod beraun, tako lep, tako fejest mož ste vi!«

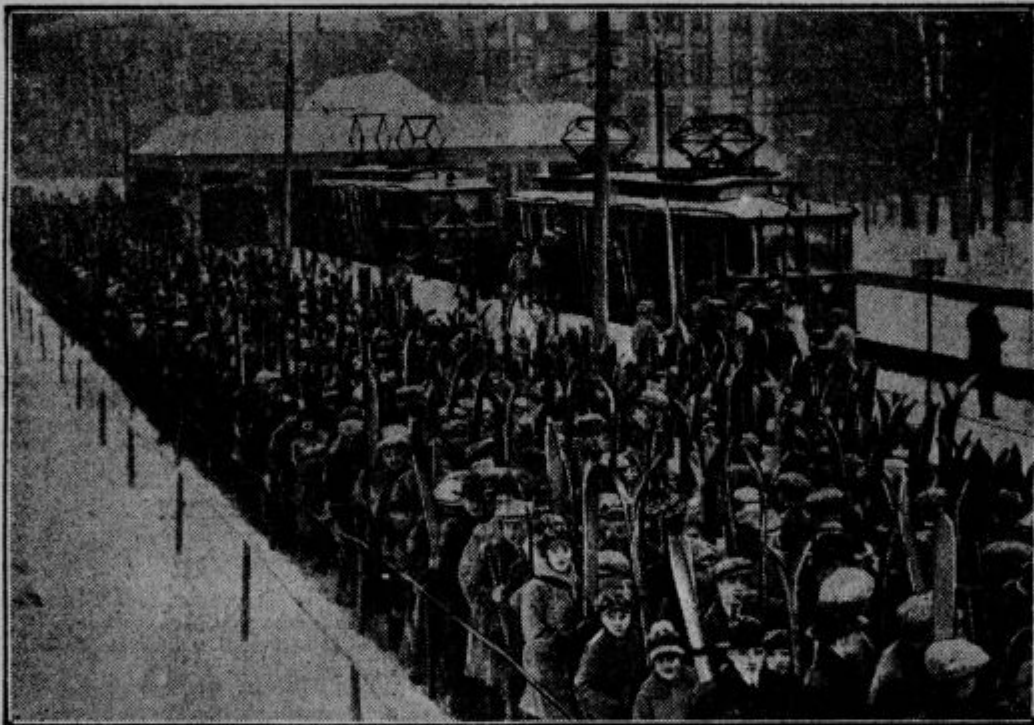
Rothschild je bil majhen, suhljat, osivel starček, najstarejši v svoji družini, toda ubog kljub vsemu svojemu bogastvu. Bil je brez otrok, vdovec, osleparjen od svojih lastnih

ljudi. Njegovi izobraženi poangleženi in francozenci nečaki in nečakinje, dediči njegovih zakladov, so postopali z njim zelo grdo; nikdar niso imeli zanj ne hvaležne besede in ne ljubezni.

Nekoč se je Bismarck resno sprl z Rothschildom. Frankfurtški zbor je odobril za mornarico 60.000 goldinarjev in prosil Rothschilda za posojilo. Bismarck je v imenu Prusije protestiral proti temu, grof Thurn pa je zahteval izplačilo. Rothschild je ugodil Thurnu in pristal na izplačilo. Bismarck se je hudo razsrdil in je bojkotiral od tedaj Rothschilda. Toda Rothschildov denar je bil močnejši od Bismarckove jeze. Kmalu je bil grof Thurn odpoklican iz Frankfurta in Bismarck se je tedaj zopet mogel sprijazniti z Rothschildom. Odtedaj dalje bil Bismarck celo naklonjen Rothschildu in ga je celo predlagal za pruskega dvornega bankirja. Svoji vladi je sporočil, naj ne zameri Rothschildu njegovega postopanja, češ, saj ni čudno, da se je Rothschild bolj bal Avstrije kot Prusije.

Končno pa se je tudi Rothschildova družina opravičila, češ, da je Amšel že star in nekoliko prismojen, tako, da se ta stvar sedaj že lahko pozabi.

Bismarck se je pozneje spustil v neko spekulacijo, pri kateri je uporabil to, kar je zvedel kot diplomat. Slo je tedaj za kanton Neuenburg, katerega je Prusija zahtevala od Svice. Moralo bo priti do vojne med Prusijo in Svico. Bismarck je odšel v Pariz pogajati se z Napoleonom III., da ne bi ta posegel v vojno. Ko je to dosegel in je že vse izgledalo, da res pride do vojne, je Bismarck brž prodal svoje vrednostne papirje, ki so bili ogroženi radi te vojne. Rothschild je Bismarcku odsvetoval prodajo, toda ta je skrivnostno odgo-

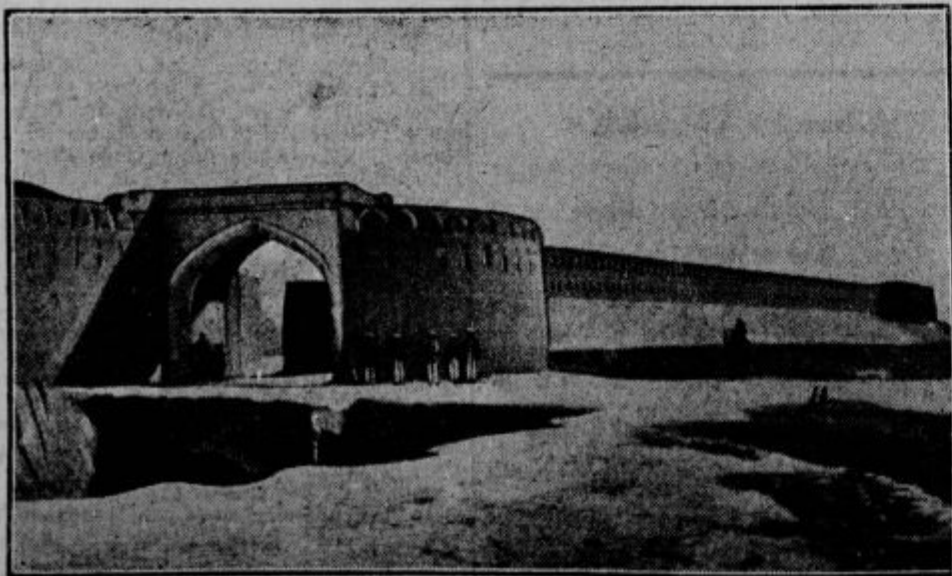

Pred smuško tekmo. Če bo zanimanje za smušanje tako napredovalo, bo prihodnje leto pred smuško tekmo na Bledu tako vrvenje.

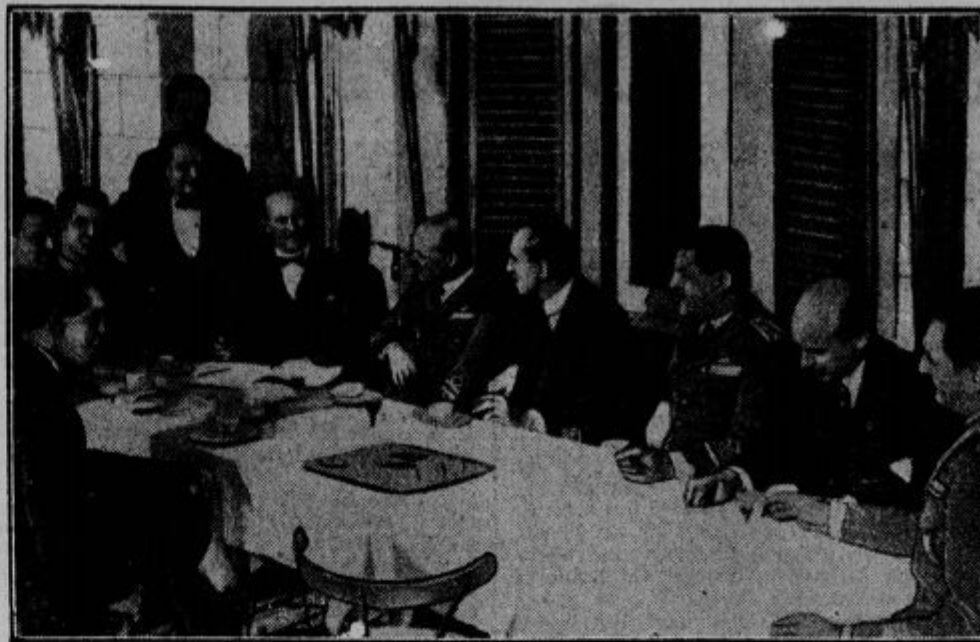
voril: »Če bi vi to vedeli, kar vem jaz, bi govorili drugače!«

Do vojne pa le ni prišlo in se je Rothschildovo mnenje izkazalo kot pravilno. Prodani papirji so se dvignili, Bismarck pa je izgubil mnogo denarja.

Dne 6. decembra 1855 je umrl 82letni Rothschild, najstarejši svoje družine. Ko je Amšel v svojem 81. letu zbolel, je dejal svojemu zdravniku, da bo kmalu umrl. Zdravnik pa je dejal: »Kaj mislite, gospod baron? Doživeli boste še sto let!« Rothschild se je nasmešnil: »Kaj pa še, če me ljubi Bog more dobiti po tečaju 81, me vendar ne bo jemal po tečaju 100!« Res je bila to zadnja kupčija Rothschilda, sklenjena s samim Bogom in morda tudi edina, kjer Rothschild ni diktiral ne cene in ne tečaja.

Pribežališče ubežnega kralja. Slika predstavlja utrdbe mesta Kandahar v južnem delu Afganistana, kamor se je umaknil Aman Ulah in kjer zbira novo vojsko, da spomladi znova poskusi srečo na bojnem polju.

Italijani »častijo« Lundborga. Radi škandaloznega poleta Nobile se vodi v Rimu »preiskava«. Glavna priča je rešitelj, pogumni Lundborg, kateremu v čast je bil v Rimu prirejen svečan banket.

Ukradena hripa

V Londonu se je te dni zgodil zanimiv slučaj tatvine. Zdravnik se je odpeljal z avtomobilom k nekemu pacientu in pustil svoj avto pred hišo. Dokler je on preiskoval bolnika, mu je tat ukradel iz avtomobila njegov kovček. Ko se je zdravnik vrnil, se je nad tem zelo prestrašil. Pa ne toliko radi izgube, kolikor radi usode tatu in njegovih tovarišev. V kovčku so bile namreč shranjene stekleničice z bacili od hripe, ki si jih je vzel zdravnik od svojih pacientov, da preišče stanje njihove bolezni. V največjem razburjenju je zdravnik takoj obvestil policijo, obenem pa tudi časopisje, da opozori tatu na nevarnost, ki mu preti, če bi odpiral kovček. Časopisje ne poroča, koliko uspeha je imelo to opozorilo. Zdi pa se, da je bila radovednost tatu vseeno tako velika, da ni čakal, kaj bodo poročali listi o njegovi tatvini.

V dveh treh vrstah

Zločin v sodni dvorani. Pred porotnim sodiščem v Essenu se je odigral žalosten dogodek. Na obtožni klopi sta sedela vojni invalid Prigan in njegova žena. Obtožena sta bila, da se preživljata z različnimi nečistimi posli. Ko je pred sodnika stopila glavna priča, je invalid potegnil iz žepa dolg nož in z njim usmrtil svojega nasprotnika. Razprava je bila takoj prekinjena in invalid se bo sedaj moral zagovarjati tudi radi umora.

Drag sneg. Berlin ima letos zelo hudo zimo. Do 15. januarja je občno stalo odvajanje snega in čiščenje ulic okroglo 10 milijonov dinarjev.

Kongres knjižničarjev. Meseca junija se vrši mednarodni kongres knjižničarjev v Rimu. Ker se pričakuje, da se kongresa udeležijo najznamenitejši knjižničarji sveta, se v Italiji pripravljajo, da jim pokažejo vse najboljše iz svojih knjižnic.

»Gaulois« prenehal izhajati. Znano glasiloo francoskih monarhistov »Gaulois«, ki je bil eden najstarejših francoskih listov, je prenehal izhajati.

Iz zibelke ukradeno dete. V bližini Vilne je velika volkulja udrla v hišo posestnika in iz zibelke odnesla enoletno hčerko izpred oči prestrašenih staršev. Takoj organizirano zasledovanje ni imelo nobenega uspeha.

90.000 obolelih na hripi. V Lodzu in okolici je od novega leta zbolelo na hripi 90.000 ljudi. Vse bolnice so polne. Ker so tudi šole zaprte, so nekatere od njih preuredili začasne bolnice.

Nočna razsvetljava Dunaja. Pred vojno je Dunaj po noči razsvetljevalo samo kakih 1500 svetilk. Po vojni pa je občina tudi temi posvetila največjo pozornost in danes razsvetljuje Dunaj 18.865 električnih svetilk na skupni dolžini ulic 552 km. Ljubljanski mestni očetje pa še vedno mislijo, da »zaspanim« ljubljancem ne treba svetlobe po noči, da bi jih ne motila v spanju.

Pamet in sreča. Neznani pisatelj je prinesel Lessingu svoje novo delo »O pameti in o sreči«. Ne da bi delo pregledal, je Lessing vzkliknil: »Kako moreš pisati o stvareh, ki jih nikdar nisi imel!«

Sovjetska anekdota. Voditelj sovjetov je na svojem inspekcijskem potovanju vprašal najstarejšega kmeta v vasi: »Ali si zadovoljen z novim režimom? Kaj ne, da je bolji od prejšnjega.« »No, da, — kakor se vzame,« je odgovoril starec. »Prej sem imel tri pare hlač, sedaj imam samo enega.« »Če ni drugega, tovariš, potem še gre,« odgovarja Kalinin. »V Afriki dragi tovariš, so narodi, ki sploh nimajo hlač.« — »Kaj, so že tako dolgo boljše-viki tam!?« se je začudil starček.

Nova guvernanta. Gospa: »Zakaj ste zapustili zadnjo službo?« — Guvernanta: »Ker nisem hotela otrok umivati!« — Otroci: Mami, ca, mami! Vzemi jo, vzemi jo...!

Skromen kupec: »Kupil bi rad najcenejšo obleko, kar jih imate tu v trgovini.« Prevzetan trgovec: »To že imate, dragi gospod!«

»Jok« filmskih igralk

Mnogo jih misli, da so solze v filmu iz glicerina ali iz kakega drugega dražila. V resnici ni tako in kadar se pri kakem filmu pri solzah dive jočemo tudi mi, smo lahko prepričani, da se dotična igralka v resnici joče, oziroma se je jokala.

Igralka, ki se ne more tako vživeti v svojo vlogo, da ne bi naravno jokala, ni igralka. Seveda ne smemo misliti, da gre tu samo za jok na povelje. V tem oziru je precej izkusila Norma Shearer pri filmu »Naj-novejša iz Pariza«.

Lepa Norma, ki je že večkrat igrala ganljive scene z jokanjem, je imela tudi pri tej priliki igrati podoben prizor.

»Jokati!« je zakričal režiser Sam Wood v megafon. Toda Norma, ki je sicer vedno pripravljena na jok ali za smeh, topot ni bila v »formi« ter se nikakor ni mogla spustiti v jok. Morda je bila dobro razpoložena, toda niti ene solze ni mogla spraviti iz svojih lepih oči.

Kakih deset minut se je tako mučila. Nato je postala tako nervozna in jezna, da je od tega začela stokati.

»Izvrstno!« je vzkliknil režiser, »prosim tako dalje še kakih deset metrov.« Toda sedaj se ni mogla Norma več jokati, ker je bila vsa srečna, da se je mogla začeti jokati.

Tisti dan niso več fotografirali.

Ekspresni vlak zdrčal v prepad

Ekspresni vlak, ki je vozil od Bufala v Hamilton, je na nekem ovinku iztirjal in vsi vagoni so padli v 60 metrov globok prepad. Rešilna dela so bila zelo težavna, vendar se je posrečilo rešiti več lahko in težko ranjenih. Večina potnikov pa je našla smrt pod razvalinami vlaka.

Za duha in srce

August Strindberg

Stockholm praznuje 22. januarja 50 letnico rojstva velikega pisatelja in dramatika, ki je za literarno brez dvomi najizrazitejši predstavnik novejšega nordijskega drame. S svojimi deli je vzbudil pozornost po vsej Evropi, leta pred vojno je bila njegova slava na visoki, — tedaj si je zmagoslavno osvojil največje odre, bil je takrat moda in obenem oboževan do ekstaze, — danes ga treba presoditi malo bolj iz razdalje.

Strindberg je pesnik najmočnejšega subjektivizma, tam kjer pride do izraza njegova osebnost, je njegova pesnija najboljša. Skoraj vsa njegova dela treba smatrati za samoizpovedi, s tega vidika jih treba oceniti. Str. je odkrit do najbolj brezobzirne resničnosti in mučenosti. Psihatri Augstein, Rahner in Jaspers so pokazali, da je bil Str. psihopat s poranilo, ki se ni mogel umiriti in mu živci niso dopuščali obvladavanja volje in nagonskega življenja. Le za trenutke je zatajil sebe ter ustvaril dela s čudovitimi pravičnimi in zgodovinskimi obličji, sicer pa se njegove razdrapanje duševne energije nevirano razvija. Individualni okus stopa na mesto umetniškega pravila, duhovnost prehaja v duhovljenje in paradoks. Čisto po pravici ga je G. Hauptmann proglasil za nediscipliniranega pesnika. Od naturalizma kojega odkriv je napolnil z duhom aristokratskega egoizma Nietzschevega, je prešel pozneje k pozitivnemu krščanstvu, katolicizmu ter misticizmu.

Njegovo pesniško delo je zelo obsežno; ločiti traba troje vrst dram: naturalistične drame, misterije in pravične igre, nacionalno-zgodovinske igre. K temu pride še večje število avtobiografskih in zgodovinskih romanov in povesti. Ta dela je ustvaril čudovito nadarjeni duh, ki se mestoma dvigne do najvišjega poezije, a celota ne nudi nesklajenega užika in doživljanja. Strindberg je poln nasprotij in protislovij, samovoljno spreminja motive, malo se briga za verjetnost in doslednost znanega dejanja ter motivira preskrbno. Naravnost mučen je po banalnosti duševnih motivov, njegova duša ne izžareva dobrote, egocentrično se vrti okrog lastnega jaza, katerega spon se ne more rešiti. Kljub vsej religiozni mistiki ni našel zveze s človeškimi srci, tudi ne z Bogom. V njegovem bistvu je nekaj teatralnega, spremenljivega. Njegova ženska souzibnost in sluhča prepuščena slabost volje ni mogla priznati ne etične ne religiozne najustnosti; zato je brez moči, nesrečen, zanj ni odrešenja, z njim treba imeti najgloblje sočutje.

V času, ko je vladal naturalizem, so po odrih igrali največ njegove drame iz sedanjega življenja, ki se odlikujejo po sijajni dialektiki, a so polne fanatičnega sovraštva do ženske, ki ga treba razumeti iz švedskih socialnih razmer ter predvsem iz

osebnih doživetij pesnika. V zadnjem času pa so prodrti bolj misteriji pesnika, ki se je vrnil h krščanstvu. Strindbergov realizem se je spremenil v romantiko, mistiko, simboliko, sugestijo so njeni bistveni znaki. A še vedno nas rad pelje v svet zločina in greha, ali vsaj miselne razdvojenosti in neodločenosti vesti; razlika je le v tem, da se drame sedaj končajo s spravo, ne da bi nas mogle popolnoma prepričati. Strindbergove drame Gec, Smrti ples, Sonata strahov, Velika noč so se igralo tudi že na naših odrih, v knjižni obliki pa je bila »Bedakova izpoved« l. 1922. X.

Glavne literarne nagrade francoske akademije

Académie Française je podelila za l. 1928. naslednjim avtorjem nagrade. Nagrada Brieux, ki se podeljuje vsaki dve leti in znaša 80.000 fr. pesniku Ed. Schneiderju za delo socialne in kulturno-vojske vsebine »Expiation«. Nagrada Heredia v znesku 8000 fr. za zbirko sonetov Armandu Godoy-u. Nagrada Broquette Gonin (10.000 fr.) je prejel Paul Hazard, profesor za romansko literaturo na Collège de France, za predavanja v inozemstvu. Velika literarna nagrada je bila podeljena J. L. Vaudoyerju za potopisno slovo. Ena nagrada za roman katoliški pisatelj Jean Balde za »La Reine d'Archieux«. Pabernetova nagrada Robertu Garric, uredniku lista »Revue des Jeunes« za »A Belle-ville«, nagrada Juteau-Duvignaux jezuitu Lhande za knjigo »Le Christ dans la banlieue«. Velika nagrada za francoski jezik krščanskim šolskim bratom v Aleksandriji, velika Gobertova nagrada A. Martineauju za zgodovinsko delo »Duplice«, Pargésova pa O. Hombergu za knjigo »De la France des cinq parties du monde«. Nagrada Thiers (5000 frankov) Em. Gaboryju za delo v treh zvezkih »La Révolution et la Vendée«, nagrada Saintour Beaulieuju za »Histoire de l'aujourd'hui«, A. Morelju za »Petites Villes d'Italie«, P. Gourdonu, belgijskemu pisatelju Davignonu, Mme de la Fuye za biografijo njenega strica Julesa Vernea. Izmed katoličkov so dobili še nagrade pisatelja Al. Meunier, Ch. Bausson, patra Dieux in Guillon. Vsega skupaj oddaja Académie Française 155 literarnih nagrad.

Ljubljanska drama: Volpone

Neblaga komedija. Spisal Ben Jonson. Priredil Stefan Zweig, poslovenil Fr. Albrecht. Režiser: O. Šest.

Razlog, da je sedanje gledališče izkopal to delo Shakespearijevega sodobnika, bi videli v absolutni teatralnosti in v rahlih duhovnih nastavitvah, kjer se skrajni materializem lomi z idealizmom. »Dati mrtvemu zlata krila«, želi prisklednik Mosca — in na tem se razvija vsa decela »neblaga komedija. Živo se spominimo ob tej modernu razražen komediji Haseneleverjevega Gobseka, le da je Zweig, ki je prijel Volpona, ohranil pristnost

deja. V Volponu je renesančna prečnost in razbrzanost našla izredno spretnega komedijanta. Igra je poudarjena in komplicirana intriga, kakršne igrajo sužnji in slugi v grški in rimski meščanski komediji, vsa prepojena z zgodbami, kakor si jih je izmišljal Bocaccio. S tem sem dovolj pokazal značaj igre. Tudi racionalistična simbolika imen: Volpone, Corvinio, Canina, Colomba, Leone itd. glasno govori o označbi igre. Lisjak (volpone) leže v posteljo, češ, da je na smrt bolan, in Mosca (mušica) mu pribavlja žrtve. (Neprikrit spomin na leva v brlogu!) Toda kljub temu, da pisatelj vseskozi smeši pohlep po denarju in še nekatere druge meščanske slabosti, je duh komedije sirov in okus nasproten danšnjemu občutju; njena sredstva se nam upirajo. Zato je bilo občinstvo v rahli zadregi; delo je v resnici sprejemljivo le s historičnim očesom. Občudovati pa je treba teatralno tehniko, ki z najpreprostejšimi sredstvi dvakrat, trikrat zaplete komedijo do vrtnate situacije in spretno prav v sredi izpusti usodno pomoto, ki z novimi zapletki preokrene situacijo. Vendar je Ben Jonson samo teatralnik in prav nič pesnika. Če je Shakespeare kedaj v komediji teatralno star, je nedosežen pesnik; njegov sodobnik prijatelj Jonson je samo sodobnik.

Igra je v režiji g. O. Šesta dobro in izrazito pripravljena — le potek dejanja bi moral biti še hitrejši — saj to je sporednica komedije zmešnjavi. Naslovno vlogo je igral g. L. v. r. z odlično maslo in pravi renesančni mimiko. Kot stvaritev je ta vloga za Levarya nov, netipičen lik in lep uspeh. Novo in izrazito jasno je postal tudi g. Kralj svojega Corvinia, in ga. Šaričeva prav resnično in lepo zaokroženo podoba Colomba. G. Skrbinskih je s Curbacem starim oderuhom, nekajkrat ušel v pretirano grotesko, dasi je tudi njegova figura do podrobnosti izdelana. Ulica, historično preslikana je levja podoba Leona, ki ga je podal g. Cesar. G. Lipah je v nasprotju z g. Skrbinskih izdelal svojega notarja lahkonot, tako da gledamo vse tri »dediče« v prijetnem stopnjevanju. Ga. Nablocka je koljivo vlogo Canine podala s primerno prostostjo, vendar pa dostojno. Tudi komični sodnik g. Gregorina je bil karikaturno umesten. G. Rogoz je kot formalni intrigant igre edini razpolagal s primerno telesno gibkostjo in je bil v tem oziru ves čas prav dober, tudi globlje momente, ko se igra preobrača, je dobro izrazil. Igravec poveljnika g. Kaukler ni bil srečen s svojim višinskim glasom. Igra je zasnovana v historični maniri, skoraj živo posneta po slikanih predlogah. F. K.

DROBIZ.

17. t. m. so igrali v Narodnem gledališču v Zagrebu Shakespeara in sicer »Romeo in Julija«. Bil je to največji umetniški dogodek v tej sezoni. — 26. t. m. pride v Zagreb glasovito Marionetno gledališče iz Münchena. — Znani poznavalec naše narodne pesni profesor Gerhard Gesemann je 18. t. m. v praški »Uraniji« predaval o Jugoslovanski narodni pesni. Gesemann je profesor slavistike

na praški nemški univerzi. — V Pragi je umrl čški filozof Karel Vorevka, ki je bil profesor na obojstrnem vseučilišču. Posvetil se je popolnoma filozofskim problemom matematike. Urejeval je »Ruch filosoficky« in »Filosofije«.

Mitja Pavčević, omagorski pesnik in publicist slavi v kratkem 50 letnico svojega delovanja. Rojen je bil 30. novembra 1879 v Dolu Plešivskem kot sin znamenitega črnogorskega guslarja. Pred vojno je bil črnogorski narodni poslanec, je pal v nemikot pri kralju Nikoli, se udeležil albanske kalvarije srbske armade, v novi državi pa je imel več uradniških funkcij. Nekaj časa je bil v Ameriki. Zdal živi v Zagrebu. Njegovo literarno delo je zelo plodovito, največje delo je 1. knjiga »Črnogorci« v pripovedkah in anekdotah (Cvijanović, Beograd, 1928). Ta knjiga je sijajna d. p. književ Njoguševog Gorskega Vijenca. Pavčević pozna tudi Slovenijo, kjer biva rad na počitnicah.

Muzikalni leksikon je začel izhajati v Berlinu Založil ga je veliki izdajateljski zavod Max Hesse. Leksikon je najnovejša izdaja (11. naklada 1929) znanega Riemannovega dela. Referent za našo državo je dr. Josip Mantuani, ki je obdelal srbsko, hrvatsko in slovensko glasbo.

Tovarna lesnih izdelkov išče poslovodjo

ki je povsem sigen v delu s stroji in v politiranju. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevo plače pod »Verziran delavec« na Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova c. 2.

»Kaj se zadovo«
 ljile s drugimi
 izdelki, ki so baje
 ravno tako dobri
 ako možete vendar povsodi
 dobili pravi original:
MEERUM
MILO

Opozorjamo na »Mali oglasnik«

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Zahvala

Za premožne dokaze vsestranskega iskrenega sočutja ob prezgodnji smrti našega nadvse dobrega soproga, očeta, brata, svaka in starega očeta, gospoda

Ivana Šrbec

veleposestnika in župana

za poklonjene vence in cvetje, nadalje vsem, ki so ob tako ogromni udeležbi tvorili častno spremstvo na njegovi zadnji poti, izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo. — Posebna, priserena zahvala bodi pa častiti duhovščini, g. župniku Dobersčeku za večkratne tolažilne obiske med časom težke bolezni in njegove gniljive poslednje nagovore itd., gg. zdravnikom, vlč. g. duh. svetniku Tratniku in g. županu Skoberneču pa za njuna nadvse gniljiva poslovilna govora, gg. pevcev za krasno ubrane žalostinke, udeleženi požarni brambci, sploh vsem, ki so pokazali sočustvo na bridki izgubi!

Veliki Kamen, dne 22. januarja 1929.

Zalujoče rodbine: ŠRBEČ, VEHOVAR, BOŽIČNIK, URŠIČEVA.

Čet „Dva Lengera“

v izvršnem zavrtku slovitve svetovne ruske izdatke

GUBKIN KUZNECOV
 ustan. 1844. v Moskvi

Po analizi je potrjeno, da je čet brez pismen ali barve. Prilaga se v vsaki koloni. Jaki izgovini.

Generalno zastopstvo:

„Slovenska Uzemnost“
Beograd

Frankopova št. 34. Pak št. 18
 Cenik pošiljane samo na zahlevo izkoven

Centrala:

The Asiatic Trading Corpor., London

Razpis licitacije

Podpisani krajevni šolski odbor razpisuje tajno očitno licitacijo za zgradbo pri šoli v Zg. Polskavi.

Natrti in pogoji so na vpogled v pisarni krajevnega šolskega odbora.

Pravilno kolkovane ponudbe z označbo »Oferta« naj se pošljejo najkasneje do 24. februarja 1929.

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBOR ZG. POLSKAVA
 20. januarja 1929.

URANJEK, načelnik.

Čevljarska zadruga naznanja svojim članom, da je član zadruge danes dne 21. januarja preminul

ADOLF SATTLER

Pogreb se bo vršil v sredo dne 23. januarja ob 3 popoldne iz Društvene ulice 41 (Udmat) k Sv. Križu.

ODBOR.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanecem, da je naš iskrenoljubljeni oče, stari oče, brat, svak in stric, gospod

Maks Kremžar

strojevodja drž. žel.

danes 21. t. m. ob 8 zjutraj boguydano preminul.

Pogreb bo v sredo 23. januarja 1929 ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1929.

ZALUJOČI OSTALI.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

»Vse dobro, massa Challenger, vse dobro!« je vpil. »Tukaj sem. Nič strahu. Vedno me dobite, če rabite.«

Njegov pošten črni obraz in brezmejni razgled, ki nam je odpiral polovico poti proti Amazonkinemu pritoku, vse to nam je pričalo, da res živimo še na zemlji in v dvajsetem stoletju, da še nismo čudežno preneseni na drug divji planet v prvotnem, nebrzdanem stanju. Kako težko si je bilo misliti, da teče ona vijoličasta črta daleč na robu obzorja že blizu velikanse reke, po kateri plovejo urni parniki, in ob kateri se pogovarjajo ljudje o vsakdanjih malenkostih, med tem ko smo bili mi izpostavljeni strahovom davno preteklo dobe in smeli samo hrepeneče gledati v daljavo!

Zaključim to pismo z zadnjim vtisom, ki mi ga je zapustil ta izredni dan. Naša profesorja, ki sta postala menda radi ran še bolj neznosna in razburljiva, sta pričela spor o tem, kateri vrsti je prištevati naše napadalec: pterodaktinom ali dimorfodonom, in so vmes padale ostre besede. Umaknil sem se nekoliko stran, da se izognem temu prepiru, se spustil na panj posekanega drevesa in tam sedel pa kadil, ko se mi je približal lord John.

»Čujte, Malone,« je rekel, »ali se spominjate na ta kraj, kjer je bila golazen?«

»Jako dobro.«

»Najbrž je to žrelo nekdanjega ognjenika, ali ni res?«

»Nedvomno,« sem pritrdil.

»Ali ste opazili, kaka so tla?«

»Skalnata.«

»Ampak okoli mlakuž, kjer je rastle bičevje?«

»Tam pa so bila sinjkasta tla. Najbrž bo to ilovica.«

»Tako je. Žrelo nekdanjega ognjenika s sinjkasto ilovico v notranjosti.«

»Kaj pa naj bo na tem?« sem vprašal.

»O, nič, nič,« je odvrnil in se počasi odzibal tja, kjer sta nadaljevala oba znanstvenika svoj srditi dvospel: Summerleejev visoki, hreščeci glas se je tivilgal in padal v odgovor mogočnemu Challengerjevemu basu. Pozabil bi najbrž na opazko lorda Johna, če ne bi slišal potem ponoči, kako zopet mrmra na samem: »Sinjkasta ilovica — ilovica v žrelu ognjenika!« — To so bile zadnje besede, ki sem jih še čul, preden sem trdno zaspal.

Enajsto poglavje.

»To pot sem bil jaz junak!«

Lord John Roxton je imel prav, ko je slutil, da vtegnje biti rane, ki so nam jih prizadejali kljuni ogabnih pošasti, tudi strupene. Dan po našem prvem doživljanju na planoti sva morala trpeti jaz in Summerlee mrzlico ter hude bolečine. Challengerju pa je tako oteklo koleno, da je komaj šepal. Ostali smo torej ves dan v taborišču in pomagali, kolikor smo pač mogli, lordu Johnu, ki se je trudil, da bi ojačil in zvišal bodočo ograjo, našo edino zaščito. Spominjam se, da me je mučil ves dan poseben občutek: zdelo se mi je, da nas nekdo iz bližine opazuje, ne da bi vedel, kdo nas gleda in odkod.

Ta vtis je bil tako močan, da sem o njem povedal profesorju Challengerju, ki pa ga je hotel tolmačiti z mojo živčno razburjenostjo radi mrzlice. Venomer sem se pazno oziral v pričakovanju, da bom karkoli zagledal, a nisem ničesar videl razen temne črte naše ograje in svečano mrkega orjaškega drevesa, katerega veje so se sklanjale nad nami. Kljub temu sem vedno močnejše občutil, da nas nekdo

prav blizu neprestano zasleduje pa nam ne želi ničesar dobrega. Spomnil sem se indijanskih povesti o Curpuriju, groznem strašilu, ki preži v gozdni globini na potnike, in sem si lahko domislil, kako plaši hudobni privid vsakogar, kdor bi se upal ga motiti v njegovi svečani samoti.

To noč (našo tretjo noč v Maple Whiteovi deželi) smo doživeli novo izkušnjo, ki nam je ostala v strahovitem spominu ter nas napolnila s hvalečnostjo do lorda Johna, ki je tako vztrajno delal, da izpremeni naše taborišče v nepristopno trdnjavo. Spali smo okoli pojemaajočega ognja, ko smo se nenadno zbudili ali, po pravici povedano, planili preplašeni iz spanja, ker začuli smo dolgo, neznošno, obupno eviljenje in kričanje, kateremu stičnega še nikoli nisem slišal. Ne poznam nobenega glasu, da bi ga lahko primerjal z onim strahovitim tulenjem, ki se je menda razlegalo samo nekoliko sto yardov daleč od nas. Rezalo je ušesa kakor žvižg lokomotive; a ta žvižg je bilo enostaven, mehničen, rezek zvok, dočim je bil oni ponočni glas vse globlji in drhtel od smrtnih bolečin pa obupa. Stisnili smo si z rokami ušesa, da se rešimo tega klica, ki nam je pretresal živce. Polil me je mrzel pot in nepopisna muka mi je stiskala srce. Vse muke zmrevarjenega bitja, mila, v nebesa leteča tožba, vse neizmerne bolečine so bile strnjene in izražene v tem gorostanskem, predsmrtnem vpiju. In s tem presunljivim, visokim krikom se je razlegal še drugi: pošasten, globok, pretrgan smeh, grgrajoče, pohlepno, zadovoljno mrmranje, ki ga je bilo čudno slišati poleg žalostnega javkanja. Kake tri ali štiri minute je trajal ta grozovit dvospel, tekem katerega so se oglašale v listju drevesa prebujene in preplašene ptice. Potem je vse umolknilo prav tako nenadno, kakor se je bilo pričelo. Dolgo časa smo sedeli v strahu in molku. Potem je vrzel lord John sveženj dražja na ogenj in rdečkasta luč je razsvetlila napeto prislušknoče obraze mojih tovarišev ter orjaško vejevje nad nami.

»Mlada knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Mariny, HANKA Lužsko-srbska povest. Din 22. vez. Din 30. — 25. zvezek: Hagarid, HČI CESARJA MONTEZUME. Din 22. vez. Din 42. — 26. zvezek: Lorentz, STORZEK IN NIEVOVO BURKISTO ZVLJENJE. Din 14. vez. Din 22. — 27. zvezek: Pregelj, OTROCI SOLENA. Din 24. vez. Din 32. — 28. zvezek: Hagarid, KLEOPATRA. Din 24. Din 40.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službo dobe

Konfekcionerko

v pletilni stroki, vsestransko izobražena in popolnoma samostojna - se sprejme. — Ponudbe: Ciril Vajt, Celje.

Učenca

postenih staršev sprejme v vso oskrbo pekarna A. Pečnik, Selnica ob Dravi.

Sprejme se

proti plačilu za vodstvo gostilne kuharica, ki ima osebno koncesijo za gostinstvo pri naslovu pod št. 651.

Prekajevalca

dobrega in treznega mesarskega pomočnika, izdelovalca raznih klobas, iščem. Ponudbe pod št. 720 na upravo »Slov.«

Vzgojiteljica

se sprejme k 6 letnemu fantu. Zahteve: slovenski in nemški. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj z zahtevo plače pri celi oskrbi na poštni predal Kranj 25.

Kotlarje

za izdelavo rezervarjev in popravilo parnih kotlov iščemo za takoj. Stalna služba. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj je nasloviti pod značko »Kotlar« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana — Aleksandrova 2.

Dekle

pridno in zanesljivo, vajeno kuhe in vseh gospodinskih del, se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju.

Službe iščejo

Tehnični knjigovodja strokovnjak za obrtnike in tovarne, prevzame vseposod knjigovodstvo po modernem sistemu po mesečnem pavšalu. Ponudbe na upravo lista pod »Tehnični knjigovodja«.

Iščem dela

kakršnegakoli. Naslov v upravi pod št. 644.

Kupimo

Jamski les

Kupujem jamski les na progi: Slovenjgradec—Celje in Celje—Maribor. Obvezne ponudbe na Dragotin Korošec, Šmartno ob Paki.

Polnojarjenik

(Vollgater), dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo pod šifro »Polnojarjenik«.

Pouk

Francoščino

poučujem. Sem izprašana v Parizu. Grem tudi na dom. — Dopise pod: »Učiteljica« upr. »Slov.«

Stanovanja

Ena ali dve sobi

eleg. meblirani, z 2 posteljama v centru mesta, se odda boljši stranki. — Naslov v upravi št. 656.

Sobo

(stanovanje) s hrano — iščem takoj. Rožman M., Gasilska cesta 17 (Spod. Šiška).

Dve stanovanji

suhi, zračni, mirni, združljivi, oddam takoj skupno ali posebej. Autobus! — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 647.

Prazno sobo

s februarjem oddam. Leskovec, Novi Vodmat 108.

Vnajem

V najem se odda:

betonirano kletno skladišče, s kurjavo, pripravno kot delavnica za kakšno mirno obrt, in eno skladišče na dvorišču za garažo. Vprašati: Prešernova ul. 18/1, 6, Maribor.

Prodamo

Hiša z vrtom

v sredini Ljubljane, Vozarska pot 4, ugodno za obrtnika, se takoj proda za 200.000 Din. Ponudbe na E. Pozniak, Maribor, Gregorčičeva ulica 12/1.

Opekarna

v okolici Ljubljane, za izdelovanje zidne opeke potom strojev, se proda ali pa zamenja z drugim poselitvom. — Poizve se v oglas. odd. Slov. št. 525.

Pet mladih psičkov

lepih, volčje pasme, naprodaj. — Brdo 18, nad Vičem.

Gledališki oder

primeren za podeželske dvorane, je po nizki ceni naprodaj. — Naslov na upravo v Mariboru.

Amerikan harmonij

pravi, iz Kanade, naprodaj. Ogleda se ga: Tabor 6, prtlj., levo, Ljubljana.

Obrt

Patent divani

v modernih vzorcih pliša, otomane od 550—850 Din priznana najsolidnejše kupite pri Rudolfu Sever, tapetništvo, Marijin trg 2.

Ne kupujte popreje
Opel automobila
dokler niste videli
8/40 PS — 6 cilindrov
MODEL 1929
KATEREGA SI LAHKO OGLEDATE NA RAZSTAVI
VERANDA HOTEL UNION
OD 20. DO 23. JANUARJA
NIZKA NABAVNA CENA — KRASNA OBLIKA — NAJDOVRŠENEJŠI STROJ — MALA POTROŠNJA BENCINA
NOVITETA!
RAZSTAVLJENO JE TUDI
MOTORNO KOLO
OPEL „MOTOCLUB“
500 cm³ — 1, 9/16 PS in
1, 9/PS — OHV
PROSPEKTE POŠILJA BREZPLAČNO
JOS. ZIDAR, LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 31
NOVI 4/16 PS ŠTIRISEDEŽNI OPEL PORABI 61 BENCINA NA 100 km

Gospodu je ugajalo, da je poklical v lepše življenje našo nadvse ljubljeno, velezasluzno, preblago, častito sestro
Antonijo Eleonoro Mantuani
prednico Lichtenthurnovega zavoda, bivšo vizitatorico usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega v jugoslovanski provinciji.
Blagopokojna je bila vnela vzgojiteljica in učiteljica ter dolgoletna ravnateljica lukajšnje šole. — Pogreb drage pokojnice bo dne 23. januarja ob 3 popoldne iz Lichtenthurnovega zavoda, Ambrožev trg 8. Vsem, ki ste jo poznali, jo priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.
Globoko žalujoči zavod.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni, dobri soprog, oče, stari oče, stric, tast in svak, gospod
Franc Šerko
posestnik in trgovec
v soboto, dne 19. t. m., po dolgotrajni bolezni umrl.
Pogreb pokojnika bo v ponedeljek 21. t. m. ob 4 popoldne na pokopališče k Sv. Janezu v Cerknici.
V Cerknici, dne 20. januarja 1929.
ZOFIJA, soproga. — Dr. ALFRED, Dr. MILAN, Dr. EDVARD, sinovi.
— JULIJA roj. KRAJC, ANGELA roj. ZURC, ANICA roj. ZUPAN in DANA roj. PREMROV, sinahe. — Vnuki in vnukinje.

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistion perja, Zagreb, Illica 82

Klavirji!

Tovarna in zaloga klavirjev-prvovrstnih inštrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Posoben oddelek za popravila. Učelebanje in popravila za Glasbeno Matiko, Konservatorij in druge inštitute izgovarja moja tvrdka. Gre tudi na deželo. Točna postrežba in zmerno cene tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. Warblink, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 3, I. nadst.

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emažiranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica **JUSTIN GUSTINCIC, MARIBOR**, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zadostuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom.

Razno

Debele

luskinaste trobe
kupite najceneje pri trdkl
A. VOLK, Ljubljana
Realjeva cesta 24.

Sveže na finejše, norveško
ribje olje
z lekarno dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani se proroča bledim, slabotnim osebam

Vsakovratno

zlatu kopnje
po najvišjih cenah.
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Najboljši liker
za želodec je
Zdravnik
želodca

ki krepi in zdravi želodec

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Nova žaga

na električni pogon, moderno urejena, z vsemi potrebnimi stroji ter velikim skladiščem, v večjem kraju Slovenije tik ob železniški postaji, se ugodno proda. (Edina žaga v okraju.) Obenem se proda tudi večja zaloga hrastovega in drugega nerazanega lesa. Reflektanti naj javijo svoj naslov na upravo lista pod »Ugodna prilika« št. 582.

V globoki žalosti sporočamo, da je naš srčno ljubljeni soprog, oče, sin, brat, svak, gospod

Adolf Sattler

čevljarji mojster in posestnik

po kratki, mučni boleznini preminul v 45. letu svoje starosti.

Pogreb pokojnika se vrši iz hiše žalosti Vodmat 41, v sredo ob pol 3 popoldne na pokopališče k Sv. Križu. Vodmat, dne 21. januarja 1929.

ŽALUJOČI OSTALI

Zahvala

Vsem, ki ste izkazali zadnjo čast našemu dragemu tovarišu g. računskemu inšpektorju

Albinu Megušarju

se iskreno zahvaljuje

DRUŠTVO DRŽ. RAČUNSKIH IN
BLAGAJNIŠKIH URADNIKOV ZA
SLOVENIJO V LJUBLJANI.

Št. II 821/29.

Razpis

Oblastni odbor mariborske oblasti rabi za izvršitev drenaž v letu 1929. cirka

150 do 200 tisoč drenažnih cevi

od katerih naj ima večina premer 50 mm, ostale pa 80, 100 mm in po potrebi tudi večje dimenzije. Cevi naj bi se dobavljale sukcesivno na različne železniške postaje mariborske oblasti po vsakokratnem tozadevnem naročilu.

Ponudbe morajo biti obvezne za celo leto 1929. in naj se glase za 1000 komadov posameznih vrst franko naklad. postaja.

Posamezne dobave za cevi do 10 cm se morajo izvršiti v 8 dneh po prejemu naročila, dobave cevi preko 100 mm pa po dogovoru. Polovico stroškov za izvršeno nabavko in tovarno plača prejemnik po povzetju takoj, polovico pa oblastni odbor v roku 30 dni po prejemu fakture.

Oblastni odbor ima pravico gornjo nabavko poljubno zvišati ali znižati.

Pravilne, s 5 Din kolkovane ponudbe, naj se preodkaze oblastnemu odboru najkasneje do 10. februarja 1929.

V Mariboru, dne 9. januarja 1929.

Komisar: Dr. LESKOVAR s. r.

632

Največja razprodaja na celem svetu zaradi svoje prvovrstne kakovosti

Lipton čaj

Društvo Lipton Ltd, London

Zastopstvo in skladišče za Slovenijo, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in Črno goro

Nikola Stankov, Zagreb, Prilaz 75

Prodaja s skladišča ali direktno iz Londona. Iščejo se krajevni zastopniki

IZVANREDNA PRILIKA!

Frizerski salon za dame in gospode se proda v Zagrebu radi odpotovanja v inozemstvo. Prvorazredno urejen, z elektriko in vodovodom v lastni zgradbi, najprometnejša točka mesta Zagreba. Mesečni promet od 18—24 tisoč dinarjev. Cena z vsem inventarjem, parfumerijo, perilom in poslopjem

samo 135.000 dinarjev.

Samo resnemu reflektantu se dajo informacije in odgovori. — Ponudbe na: Jugoslovensko Rudol Mosse d. d., Zagreb, Zrinjski trg 20, pod »Izvanredna prilika«, »Sigurna eksistencija«.

Velika tovarna železnih izdelkov išče za takojšnji ali poznejši nastop izučenege železotrgovca kot

SKLADIŠČNIKA

ki je več vseh opravil v skladišču, zlasti glede nakladanja in eksped. cije / Vpošteva se samo prvovrstna, energična, za organizacijo sposobna in zupanja vredna moč, v starosti 28-38 let, katera se loti vsakega opravila in se ne boji nobenega dela. Izčrpne prošnje s prepisi spraveval in s fotografijo pod »Stalna služba« na Aloma Company, Ljubljana

Tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov

JAKOB PERHAVEC

Na drobno MARIBOR Na debelo Gosposka 19

Prstna slivovka, brinjevec, droževka, tropinovec, rum, konjaki, vse vrste likerjev